

องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.)
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ฝ่ายวิจัยและพัฒนา การเลี้ยงโคนม

รายงานผลการดำเนินงาน
ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. 2568

สารบัญ

โครงสร้างฝ่ายวิจัยและพัฒนาการเลี้ยงโคนม	03
อำนาจหน้าที่	04
อัตรากำลัง	05
รางวัลที่ได้รับ	06
ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์	07
ผลการดำเนินงานของหน่วยงาน	
กองพัฒนาการเลี้ยงโคนม	
• แผนกพัฒนาการเลี้ยงโคนม	08
• แผนกถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงโคนม	10
• แผนกวิชาการโคนม	14
กองงานฟาร์ม	
• แผนกฟาร์มโคนม	18
• แผนกอาหารโคนม	24
• แผนกผลิตน้ำเชื้อและพีสุอน์พันธุ์โคนม	29
การดำเนินงานด้านการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (CSR)	33
ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก (MOU)	34
งานวิจัย / งานนวัตกรรม	37
ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน / แนวทางแก้ไข	38
สถานที่ติดต่อ / หมายเลขโทรศัพท์	40

โครงสร้าง

ฝ่ายวิจัยและพัฒนาการเลี้ยงโคนม

อำนาจหน้าที่

ฝ่ายวิจัยและพัฒนาการเลี้ยงโคนม

มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับ งานการจัดทำกลยุทธ์การขยายเขตการเลี้ยงโคนมของ อ.ส.ค. งานพัฒนาระบบสารสนเทศ งานศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประสิทธิภาพ งานผลิตสื่อสารสนเทศ และวิชาการ เพื่อเผยแพร่ งานจัดทำทะเบียนประวัติโคนม และทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม งานส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงโคนมในภูมิภาคอาเซียน งานวางแผนการจัดฝึกอบรมด้านการเลี้ยงโคนมให้แก่เกษตรกร นิสิต นักศึกษา หรือผู้ที่สนใจ งานจัดทำวารสารโคนม การจัดการนิตกรรมเกี่ยวกับการเลี้ยงโคนม งานจัดการศูนย์การเรียนรู้ฟาร์มโคนมครบวงจร งานวิจัยและพัฒนาด้านการเลี้ยงโคนม งานเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ และนวัตกรรมด้านการเลี้ยงโคนม งานความร่วมมือทางวิชาการ และวิจัยร่วมกับสถาบันการศึกษาและหน่วยราชการ งานศึกษาและพัฒนารูปแบบการจัดการฟาร์มโคนมอาหารสัตว์และการปรับปรุงพันธุ์โคนม เพื่อนำไปปฏิบัติให้เกิดผลดีแล้วจึงนำไปเผยแพร่ ส่งเสริมให้แก่เกษตรกร นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจ รวมถึงงานการผลิตน้ำเชื้อและการพิสูจน์พันธุ์โคนม และปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย จากคณะกรรมการ และหรือผู้อำนวยการ โดยแบ่งส่วนงานในระดับกอง ดังนี้

กองพัฒนาการเลี้ยงโคนม

มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับ งานจัดทำกลยุทธ์การขยายเขตการเลี้ยงโคนมของ อ.ส.ค. งานพัฒนาระบบสารสนเทศงานศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประสิทธิภาพ งานผลิตสื่อสารสนเทศและวิชาการเพื่อเผยแพร่ งานส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงโคนมในภูมิภาคอาเซียน งานวางแผนการจัดฝึกอบรมด้านการเลี้ยงโคนมให้แก่เกษตรกร นิสิตนักศึกษา หรือผู้ที่สนใจ งานจัดการศูนย์การเรียนรู้ฟาร์มโคนมครบวงจร งานวิจัยและพัฒนาด้านการเลี้ยงโคนมงานเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการและนวัตกรรมด้านการเลี้ยงโคนม งานความร่วมมือทางวิชาการและวิจัยร่วมกับสถาบันการศึกษาและหน่วยราชการ โดยแบ่งส่วนงานในระดับแผนก ดังนี้

1. แผนกพัฒนาการเลี้ยงโคนม
2. แผนกถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงโคนม
3. แผนกวิชาการโคนม

กองงานฟาร์ม

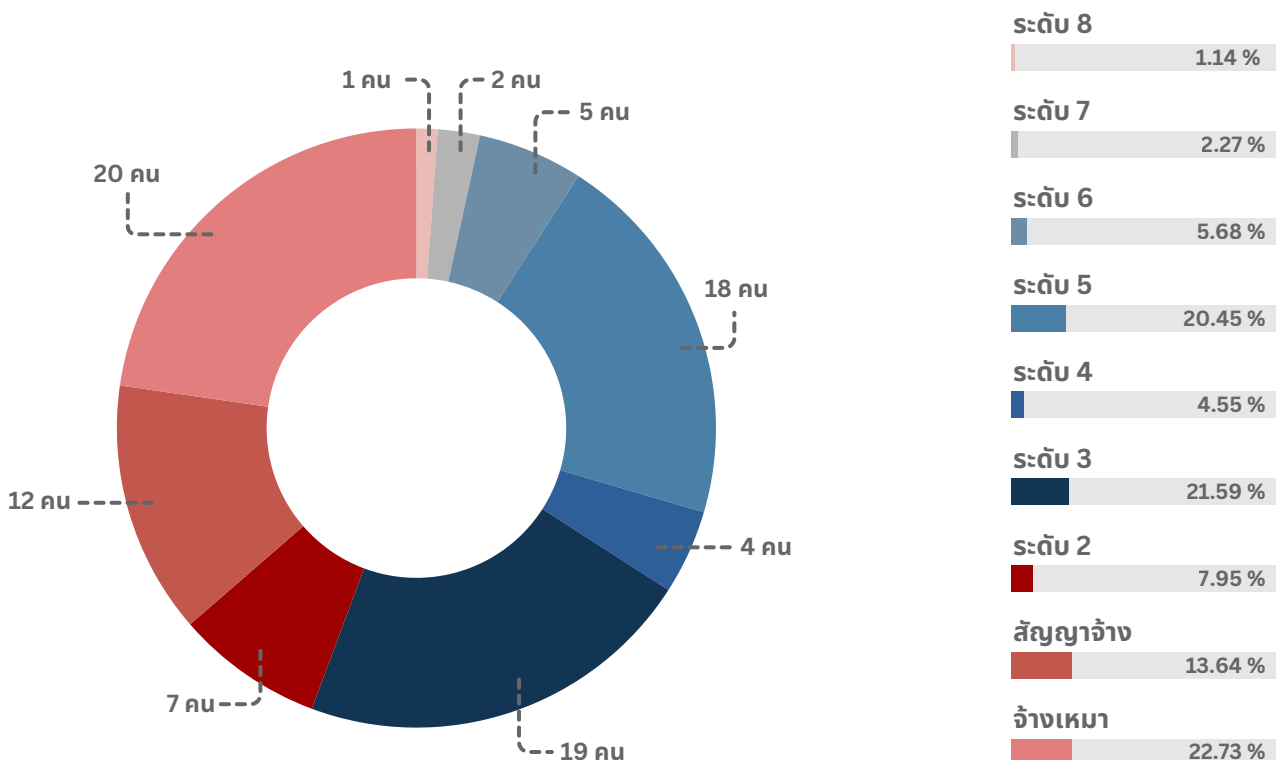
มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับ งานการศึกษา และพัฒนารูปแบบการจัดการฟาร์มโคนม อาหารสัตว์ และการปรับปรุงพันธุ์โคนม เพื่อนำไปปฏิบัติให้เกิดผลดีแล้วจึงนำไปเผยแพร่ ส่งเสริมให้แก่เกษตรกร นิสิต นักศึกษาและผู้สนใจ รวมถึงงานการผลิตน้ำเชื้อ และการพิสูจน์พันธุ์โคนม โดยแบ่งส่วนงานในระดับแผนก ดังนี้

1. แผนกฟาร์มโคนม
2. แผนกอาหารโคนม
3. แผนกผลิตน้ำเชื้อและพิสูจน์พันธุ์โคนม

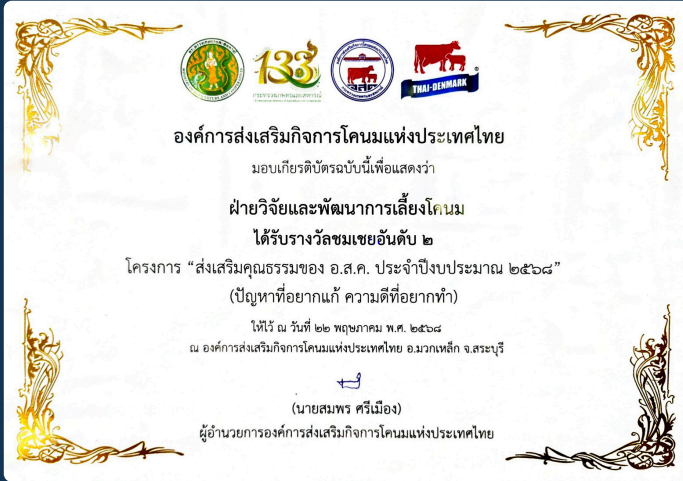
อัตรากำลัง

กรอบอัตรากำลัง	พนักงาน (ระดับ)							สัญญาจ้าง	จ้างเหมา	รวม
	8	7	6	5	4	3	2			
ฝ่ายวิจัยและพัฒนาการเลี้ยงโคนม	1		1							2
กองพัฒนาการเลี้ยงโคนม		1								1
• แผนกพัฒนาการเลี้ยงโคนม				5					1	6
• แผนกถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงโคนม			1	4*					2	7
• แผนกวิชาการโคนม			1	2*	1				1	5
กองงานฟาร์ม		1								1
• แผนกฟาร์มโคนม				3*	2*	8	2*	11*	5	31
• แผนกอาหารโคนม			1	2*	1	7*	4*		8	23
• แผนกผลิตน้ำเชื้อและพิสุจน์พันธุ์โคนม			1	2*		1	1	1	3	12
รวมทั้งสิ้น (คน)	1	2	5	18	4	19	7	12	20	88

หมายเหตุ: * มีพนักงานได้รับมอบหมายให้ไปปฏิบัติหน้าที่ ณ แผนกอื่น ๆ

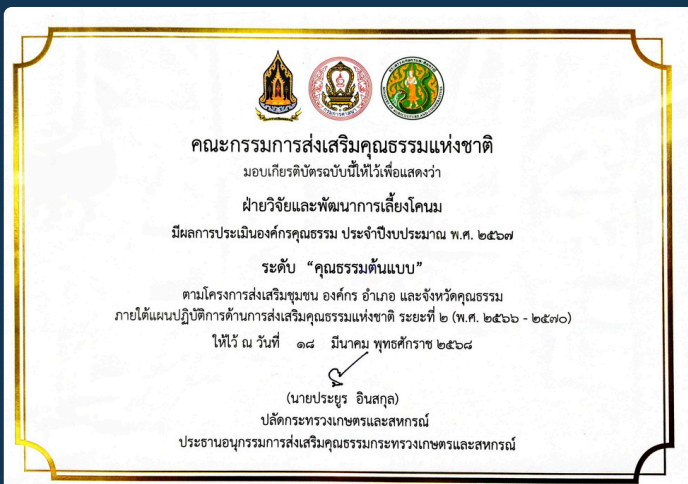
รางวัลที่ได้รับ

รางวัลชมเชยอันดับ 2

โครงการ “ส่งเสริมคุณธรรมของ อ.ส.ค. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568”

ฝ่ายวิจัยและพัฒนาการเลี้ยงโคนมได้จัดทำโครงการ “ปัญหาที่ยากแก่ ความดีที่ยากทำ” ในการประกวดแข่งขัน “ปัญหาที่ยากแก่ ความดีที่ยากทำ” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ขององค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) ภายใต้การประเมินองค์กรคุณธรรม 9 ข้อ โดยฝ่ายวิจัยฯ ร่วมกันทำปุ๋ยมูลโคหมักเชื้อจุลินทรีย์และนำไปใส่ดินประตูแดงภายในองค์กร เพื่อให้พนักงานตระหนักถึงการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและการลดภาวะจากฟาร์มโคนม

คุณธรรมต้นแบบ

ฝ่ายวิจัยและพัฒนาการเลี้ยงโคนม มีผลการประเมินองค์กรคุณธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ระดับ “คุณธรรมต้นแบบ” ตามโครงการส่งเสริมชุมชนองค์กร อำเภอ และจังหวัดคุณธรรม ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570)

ผลการดำเนินงาน

ตามยุทธศาสตร์ (ด้านกิจการโคนม)

จำนวนเกษตรกรโคนมที่ผ่านเกณฑ์ Smart Farmer

ค่าเกณฑ์วัดประจำปีบัญชี 2568					ผลการดำเนินงาน ประจำปีบัญชี 2568 (ราย)						
จำนวนฟาร์มโคนมที่ผ่านเกณฑ์ (ราย)					ภาค					รวม	
1	2	3	4	5	กลาง	ใต้	ตะวันออก เฉียงเหนือ	เหนือ ตอนล่าง	เหนือ ตอนบน		
2,347	2,367	2,387	2,407	2,427	จำนวนเกษตรกรโคนม (ราย)						
					1,578	732	429	78	676	3,493	
					จำนวนเกษตรกรโคนมที่เป็น Smart Farmer สะสม ปี 2560-2567 (ราย)						
					726	271	567	96	655	2,315	
					เป้าหมายการพัฒนาเกษตรกรโคนมสู่ Smart Farmer ปี 2568 (ราย)						
					45	15	20	8	24	112	
					ผลการดำเนินงานเกษตรกรที่ผ่านเกณฑ์ Smart Farmer ปี 2568 (ราย)						
					46	15	13	8	11	93	
การดำเนินการพัฒนาเกษตรกรโคนมที่ผ่านเกณฑ์ Smart Farmer สะสมปี 2560-2568 รวมทั้งหมด (ราย)											
					772	286	580	104	666	2,408	

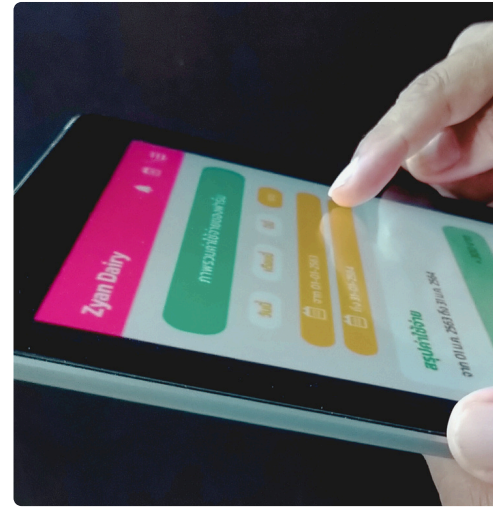
สรุปผลการดำเนินการพัฒนาเกษตรกรโคนมที่ผ่านเกณฑ์ Smart Farmer ประจำปีบัญชี 2568

จำนวนเกษตรกรโคนมที่ผ่านเกณฑ์ Smart Farmer	เป้าหมาย (ราย)	ผลการดำเนินงาน (ราย)	เปรียบเทียบกับเป้าหมาย (ร้อยละ)	คะแนน (5)
	2,427	2,408	99.21	4.04

แผนกพัฒนาการเลี้ยงโคนม

ดำเนินการเกี่ยวกับ

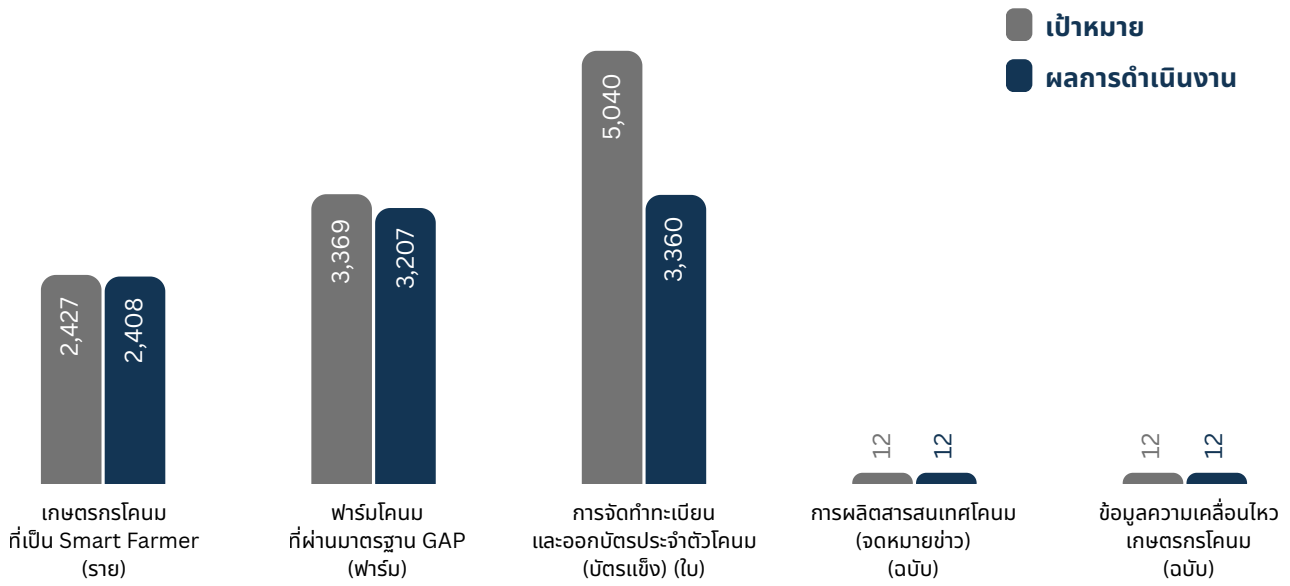
- งานศึกษาการขยายพื้นที่การเลี้ยงโคนม
- งานพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเลี้ยงโคนม
- งานผลิตสื่อและสารสนเทศ เพื่อเผยแพร่แก่พนักงานในสายกิจการโคนม
- งานศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประสิทธิภาพของฟาร์ม
- งานทะเบียนประวัติโคนมและเกษตรกร
- งานโครงการส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงโคนมในภูมิภาคอาเซียน
- งานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

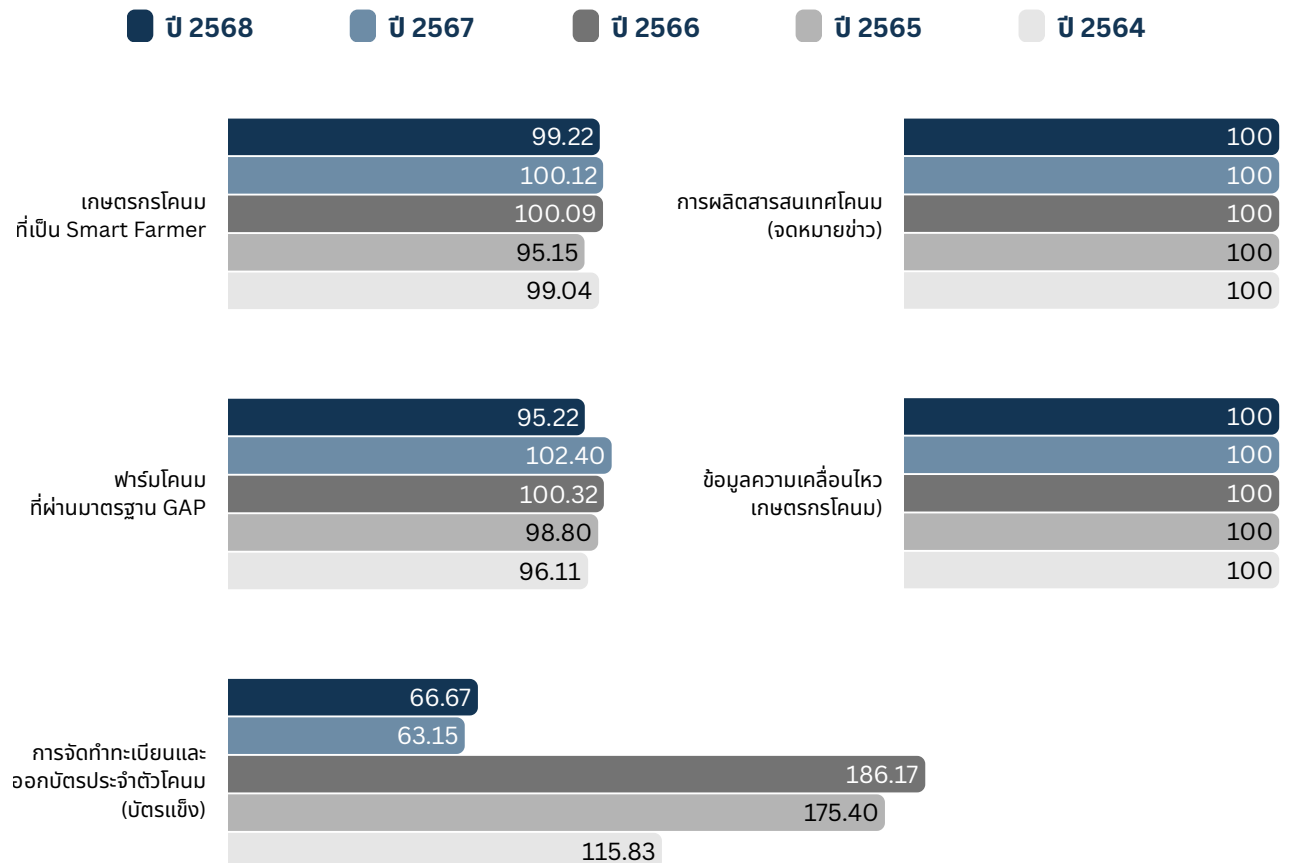
การดำเนินงาน	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	เปรียบเทียบกับเป้าหมาย (ร้อยละ)
1. จำนวนเกษตรกรโคนมที่เป็น Smart Farmer (ราย)	2,427	2,408	99.22
2. จำนวนฟาร์มเกษตรกรโคนมที่ผ่านมาตรฐานฟาร์ม GAP (ฟาร์ม)	3,368	3,207	95.22
3. การจัดทำทะเบียนและออกบัตรประจำตัวโคนม (บัตรแข็ง) (ใบ)	5,040	3,360	66.67
4. การผลิตสารสนเทศโคนมเผยแพร่ (จดหมายข่าว) (ฉบับ)	12	12	100
5. ข้อมูลความเคลื่อนไหวเกษตรกรโคนม (ฉบับ)	12	12	100

ผลการดำเนินงานแผนกพัฒนาการเลี้ยงโคนม เป็นไปตามเป้าหมาย 2 รายการ คือ การผลิตสารสนเทศโคนมเผยแพร่ (จดหมายข่าว) จำนวน 12 ฉบับ และข้อมูลความเคลื่อนไหวเกษตรกรโคนม จำนวน 12 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของเป้าหมาย โดยมี 3 รายการที่ไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย ได้แก่ จำนวนฟาร์มเกษตรกรโคนมที่ผ่านมาตรฐานฟาร์ม GAP ซึ่งสามารถดำเนินการได้ 3,207 ฟาร์ม จาก 3,368 ฟาร์ม คิดเป็นร้อยละ 95.22 เนื่องจากองค์กรขาดสภาพคล่องทำให้ต้องงดการจัดอบรมให้กับเกษตรกร ส่งผลกระทบต่อจำนวนเกษตรกรโคนมที่เป็น Smart Farmer ซึ่งดำเนินการได้ 2,408 ราย (เพิ่มขึ้นจากปี 2567 จำนวน 93 ราย) คิดเป็นร้อยละ 99.22 ของเป้าหมาย นอกจากนี้ การจัดทำทะเบียนและออกบัตรประจำตัวโคนม (บัตรแข็ง) สามารถดำเนินการได้เพียง 3,360 ใบ จากเป้าหมาย 5,040 ใบ คิดเป็นร้อยละ 66.67 เนื่องจากอยู่ในช่วงปรับปรุงระบบการจัดทำบัตรเป็นแบบออนไลน์แทนการใช้บัตรแข็ง

ผลการดำเนินงานแผนพัฒนาการเลี้ยงโคนม ประจำปี 2568

เปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับปีที่ผ่านมา (ร้อยละ)

แผนถ่ายถอดเทคโนโลยีการเลี้ยงโคนม

ดำเนินการเกี่ยวกับ

- งานกำหนดหลักสูตร และการจัดฝึกอบรมให้แก่เกษตรกร นิสิต นักศึกษา และผู้ที่สนใจ
- งานจัดทำวารสารโคนมและสื่อความรู้ทางวิชาการเพื่อเผยแพร่
- งานจัดนิทรรศการวิชาการเลี้ยงโคนม
- งานจัดการศูนย์การเรียนรู้ฟาร์มโคนมครบวงจร
- งานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ด้านปริมาณ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	เปรียบเทียบ กับเป้าหมาย (ร้อยละ)
1. การฝึกอบรม	160	120	75
การเลี้ยงโคนม (ราย)	90	36	40
การฝึกงานนักศึกษา (ราย)	40	57	142.50
การตรวจซ่อมบำรุงรักษาเครื่องรีดนมโค (ราย)	30	27	90
2. เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ	-	-	-
หอพักฝึกอบรม (ราย)	70	128	182.86
เงินสนับสนุนวารสารโคนมออนไลน์ (ราย)	-	1	-
จำหน่ายคู่มือการเลี้ยงโคนม (เล่ม)	-	-	-
บริการห้องประชุม (ครั้ง)	-	77	-

ด้านมูลค่า	เป้าหมาย (บาท)			ผลการดำเนินงาน (บาท)			เปรียบเทียบกับเป้าหมาย (ร้อยละ)		
	รายรับ	ค่าใช้จ่าย	ผลกำไร	รายรับ	ค่าใช้จ่าย	ผลกำไร	รายรับ	ค่าใช้จ่าย	ผลกำไร
1. การฝึกอบรม	331,000	91,775	239,225	201,400	65,706	135,694	60.85	71.59	56.72
การเลี้ยงโคนม	270,000	42,375	227,625	125,500	31,152	94,348	46.48	73.52	41.45
การฝึกงานนักศึกษา	40,000	35,450	4,550	57,000	25,381	31,619	142.50	72	694.92
การตรวจซ่อมบำรุงรักษาเครื่องรีดนมโค	21,000	13,950	7,050	18,900	9,173	9,727	90.00	65.76	137.97
2. เกิดผลิตภัณฑ์อื่น ๆ	62,000	-	62,000	72,000	-	72,000	116.13	-	-
หอพักฝึกอบรม	27,000	-	27,000	52,000	-	52,000	192.59	-	192.59
เงินสนับสนุนวารสารโคนมออนไลน์	35,000	-	35,000	10,000	-	10,000	28.57	-	28.57
จำหน่ายคู่มือการเลี้ยงโคนม	-	-	-	-	-	-	-	-	-
บริการห้องประชุม	-	-	-	10,000	-	10,000	-	-	-
รวมทั้งสิ้น	393,000	91,775	301,225	273,400	65,706	207,694	69.57	71.59	68.95

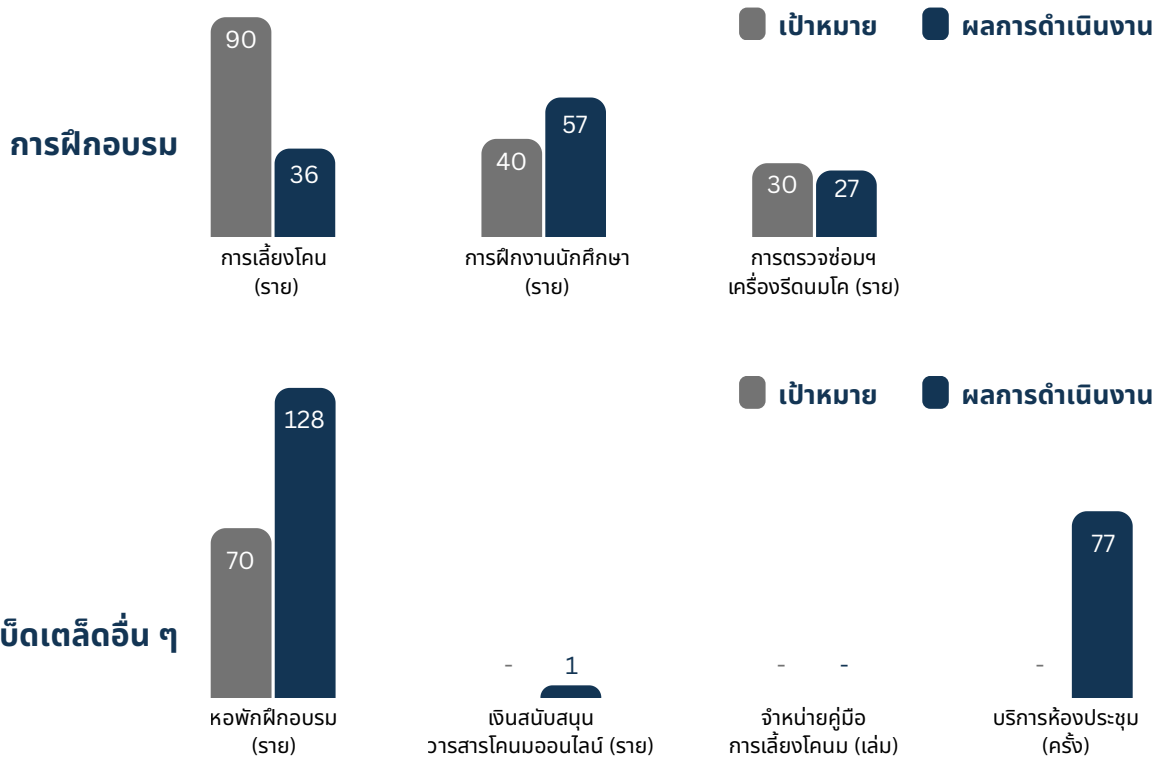
ผลการดำเนินงานแผนถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงโคนม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

1. การฝึกอบรม มีผู้เข้าฝึกอบรมทุกหลักสูตร รวม 120 คน คือเป็นร้อยละ 75 ของเป้าหมาย มีรายรับรวม 125,500 บาท คิดเป็นผลกำไร 135,694 บาท หรือร้อยละ 56.72 ของเป้าหมาย โดยการฝึกงานนักศึกษาในโครงการฝึกอบรมและฝึกงานนิสิตคณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หลักสูตรการเลี้ยงโคนม (ดำเนินการตาม MOU) มีจำนวนผู้เข้าร่วมสูงที่สุด คือ 57 ราย คิดเป็นร้อยละ 142.50 ของเป้าหมาย รองลงมาคือหลักสูตรการเลี้ยงโคนม มีผู้เข้าอบรมจำนวน 36 คน หรือร้อยละ 40 และหลักสูตรการตรวจซ่อมบำรุงรักษาเครื่องรีดนมโค มีผู้เข้าอบรมจำนวน 27 คน หรือร้อยละ 90 ของเป้าหมาย โดยหลักสูตรที่สามารถสร้างผลกำไรได้มากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนผู้เข้าอบรม คือหลักสูตรการเลี้ยงโคนม มีผลกำไร 94,348 บาท คิดเป็นร้อยละ 41.45 ของเป้าหมาย รองลงมาการฝึกงานนักศึกษามีผลกำไร 31,619 บาท หรือร้อยละ 694.92 ของเป้าหมาย และหลักสูตรที่สร้างผลกำรน้อยที่สุดคือหลักสูตรการตรวจซ่อมบำรุงรักษาเครื่องรีดนมโค มีผลกำไร 9,727 บาท คิดเป็นร้อยละ 137.97 ของเป้าหมาย

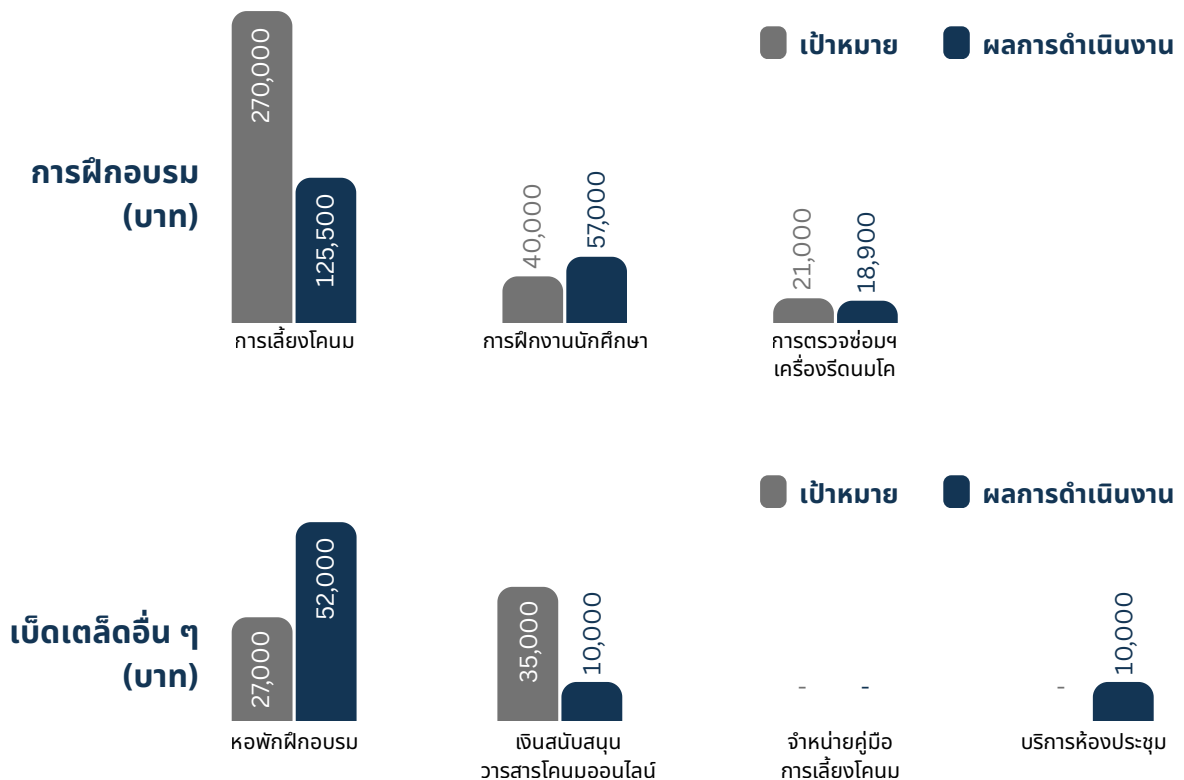
2. เกิดผลิตภัณฑ์อื่น ๆ หอพักฝึกอบรมมีจำนวนผู้เข้าพักน้อยกว่าปีที่ผ่านมา เนื่องจากอุปสรรคการนอนบางส่วนไม่พร้อมใช้งาน ทำให้ไม่สามารถรองรับผู้เข้าพักรวมมากในครั้งเดียวได้ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มีจำนวนผู้เข้าพักรวม 128 ราย คิดเป็นร้อยละ 182.86 ของเป้าหมาย มีผลกำไรที่ 52,000 บาท วารสารโคนมออนไลน์มีรายได้จากการสนับสนุนลงโฆษณา จำนวน 1 ราย เป็นเงิน 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.57 ของเป้าหมาย ซึ่งไม่สอดคล้องกับค่าใช้จ่ายคือค่าตอบแทนผู้เชี่ยวชาญด้านการให้บริการห้องประชุม มีผู้ใช้บริการรวม 77 ราย มีผลกำไรที่ 10,000 บาท

ผลการดำเนินงานแผนกลยุทธ์เทคโนโลยีการเลี้ยงโคนม ประจำปี 2568

ด้านปริมาณ

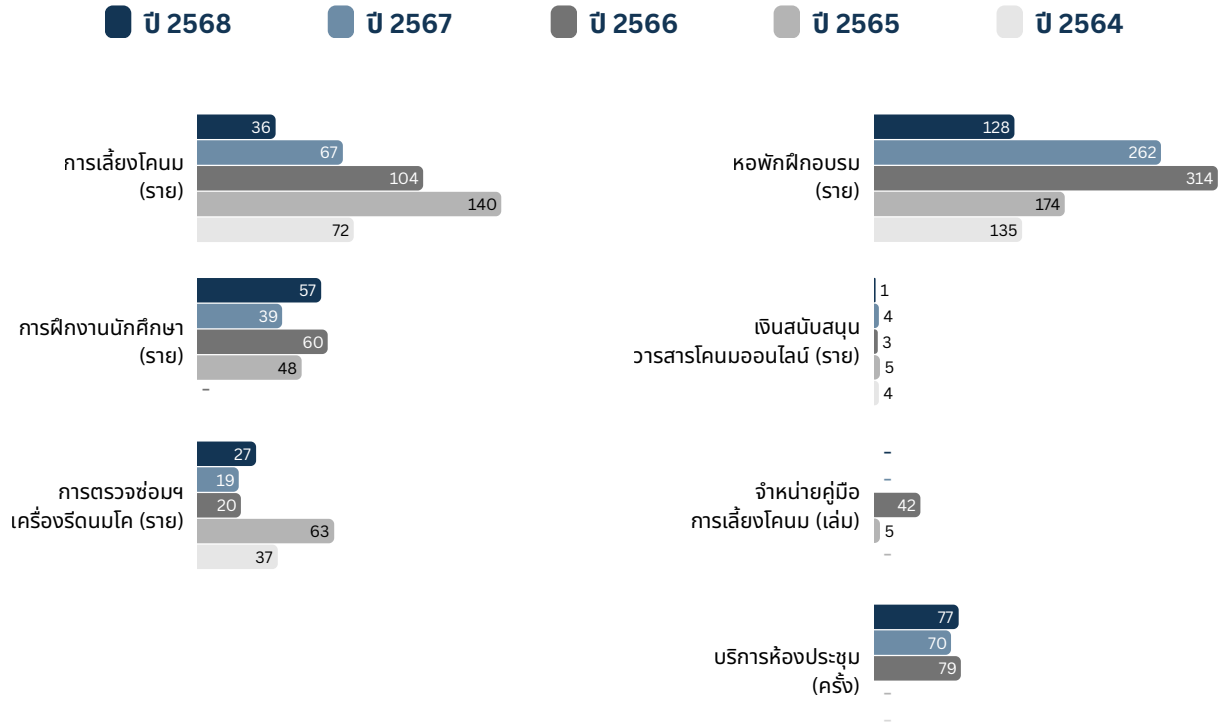

ด้านมูลค่า (บาท)

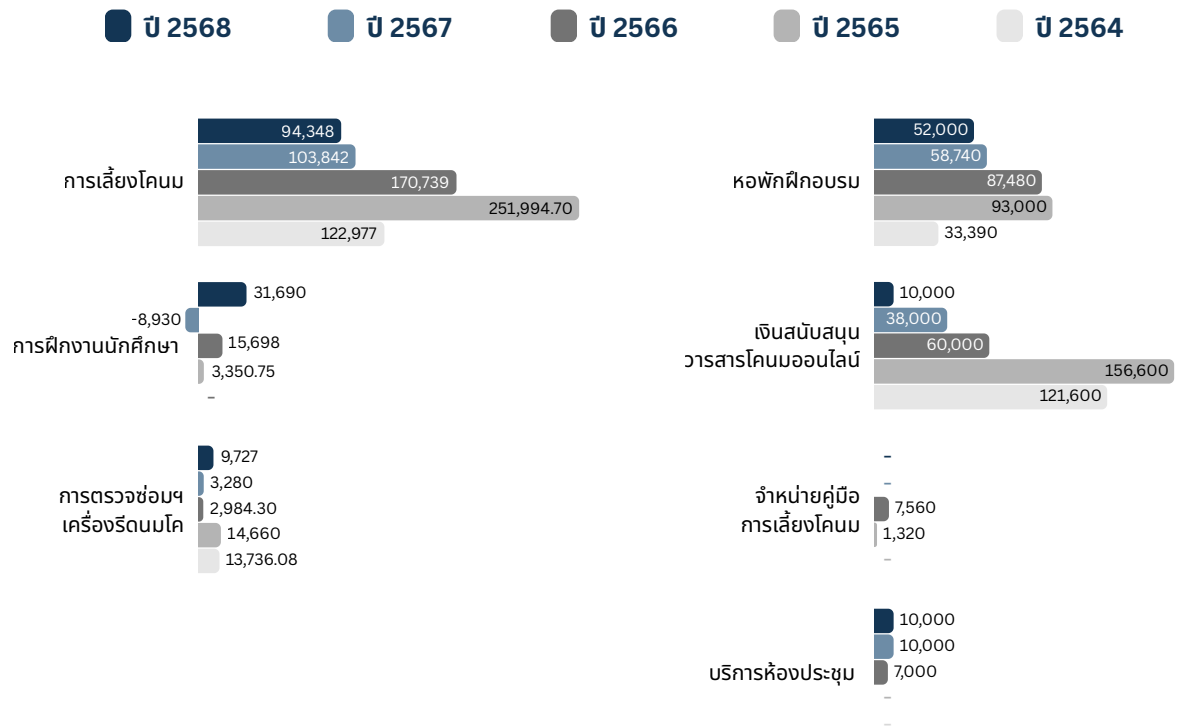

เปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับปีที่ผ่านมา

ด้านปริมาณ

ด้านผลกำไร (บาท)

แผนวิชาการโคนม

ดำเนินการเกี่ยวกับ

- งานความร่วมมือ และการรวบรวมผลงานวิชาการ งานวิจัย ความรู้ต่าง ๆ ด้านการเลี้ยงโคนมทั้งในและต่างประเทศ
- งานศึกษา ค้นคว้า และกลั่นกรอง งานวิจัยและพัฒนา ด้านการเลี้ยงโคนม
- งานจัดการความรู้และนวัตกรรมด้านการเลี้ยงโคนม
- งานการศึกษาและพัฒนาระบบการวิจัยพัฒนาและนวัตกรรม ด้านการเลี้ยงโคนม
- งานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

การดำเนินงาน	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	เปรียบเทียบ กับเป้าหมาย (ร้อยละ)	รายละเอียด
1. โครงการวิจัย (โครงการ)	3	2	66.67	
1.1 โครงการวิจัยภายในหน่วยงาน จำนวน 1 โครงการ				โครงการการศึกษาประสิทธิภาพและความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจของการผลิตข้าวโพดหมักในฟาร์ม อ.ส.ค.
1.2 โครงการความร่วมมือทางวิชาการ จำนวน 1 โครงการ				โครงการการประเมินความเสี่ยงและอุบัติการณ์ของเชื้อดื้อยาในสภาวะเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในฟาร์มโคนมของประเทศไทย
2. บริการห้องปฏิบัติการ (ตัวอย่าง)	240	719	299.58	
2.1 ตรวจวิเคราะห์คุณภาพอาหารสัตว์ ห้องปฏิบัติการโภชนศาสตร์สัตว์ เกี่ยวเนื่อง แผนวิชาการโคนม	240	638	265.83	<ul style="list-style-type: none"> • ตรวจ %วัตถุดิบแห้งของอาหาร (%Dry Matter) • ตรวจขนาดชิ้นส่วนอาหาร TMR • ตรวจลักษณะทางกายภาพ สี กลิ่นและค่าความเป็นกรด-ด่างของอาหารหมัก
2.2 เก็บตัวอย่างส่งห้องปฏิบัติการ ภายนอก				
• คุณค่าทางโภชนะ (วัตถุดิบอาหารสัตว์/อาหารสัตว์)	-	79	-	
• ธาตุอาหารในดิน/สารพิษในดิน	-	2	-	

การดำเนินงาน	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	เปรียบเทียบกับเป้าหมาย (ร้อยละ)	รายละเอียด
3. บริการวิชาการ (ครั้ง)	-	15	-	
1.1 หลักสูตรการเลี้ยงโคนม	-	6	-	<ul style="list-style-type: none"> รายวิชาสวัสดิภาพสัตว์ 2 ครั้ง ผู้เข้ารับการอบรม รวม 36 คน รายวิชาพันธุ์และการปรับปรุงพันธุ์โคนม 2 ครั้ง ผู้เข้ารับการอบรม รวม 36 คน รายวิชาคลอรีนและป่อจุ่มกีบ 1 ครั้ง ผู้เข้ารับการอบรม รวม 25 คน รายวิชาสารสนเทศเพื่อการจัดการฟาร์ม 1 ครั้ง ผู้เข้ารับการอบรม รวม 25 คน
1.2 โครงการฝึกอบรมและฝึกงานนิสิตคณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประจำปี 2568	-	2	-	<ul style="list-style-type: none"> รายวิชาพันธุ์และการปรับปรุงพันธุ์โคนม ผู้เข้ารับการอบรม รวม 57 คน
1.3 หลักสูตรการเพิ่มประสิทธิภาพฟาร์มโคนม	-	4	-	<ul style="list-style-type: none"> รายวิชาสารอาหารผสมอาหาร TMR และการตรวจสอบคุณภาพอาหาร TMR ผู้เข้ารับการอบรม รวม 68 คน
1.4 หลักสูตรการตรวจซ่อมบำรุงรักษาเครื่องรีดนมโค	-	1	-	<ul style="list-style-type: none"> ผู้เข้ารับการอบรม รวม 24 คน
1.5 การจัดนิทรรศการวิชาการ ณ พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี	-	2	-	<ul style="list-style-type: none"> งานมหกรรมสืบสานงานพ่อพัฒนา ส่งต่อ อาชีพที่ยั่งยืน Agri' Museum เมื่อวันที่ 4-6 ก.ค. 2568 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมกับ อ.ส.ค. 290 คน งานมหกรรม "ในความทรงจำ" เมื่อวันที่ 11-13 ต.ค. 2568 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมกับ อ.ส.ค. 522 คน
4. งานประชุมวิชาการ (ครั้ง)	1	1	100	การสัมมนาวิชาการ งานเทศกาลโคนมแห่งชาติ ประจำปี 2568 <ul style="list-style-type: none"> เข้าร่วม ณ ห้องสัมมนาวิชาการ จำนวน 693 คน เข้าร่วมรับชมแบบ Online ผ่าน Facebook Fanpage จำนวน 23,637 ครั้ง

ผลการดำเนินงานแผนวิชาการโคนม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

1. โครงการวิจัย สามารถดำเนินการได้ 2 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 66.67 ของเป้าหมาย เนื่องจากองค์กรขาดสภาพคล่องทางการเงิน ทำให้ไม่สามารถสนับสนุนงบประมาณงานวิจัยประจำปีได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ โดยเป็นโครงการวิจัยภายในหน่วยงานจำนวน 1 โครงการ และโครงการวิจัยจากความร่วมมือทางวิชาการ จำนวน 1 โครงการ

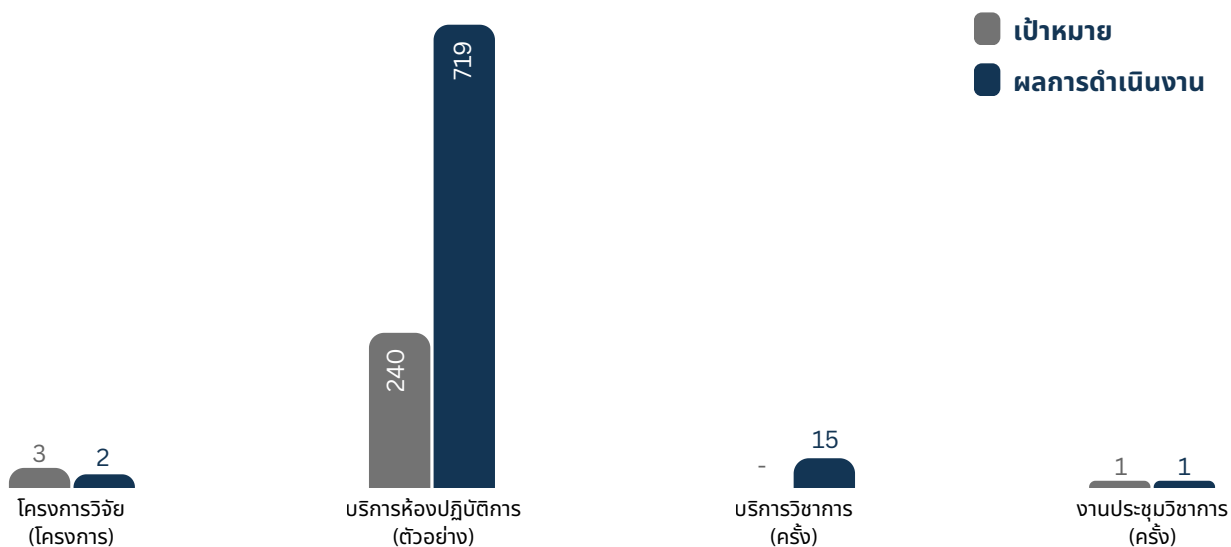
2. การให้บริการห้องปฏิบัติการ สามารถดำเนินการได้รวม 719 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 299.58 ของเป้าหมาย แบ่งเป็น การตรวจวิเคราะห์คุณภาพอาหารสัตว์ของห้องปฏิบัติการโภชนศาสตร์สัตว์เคี้ยวเอื้อง แผนวิชาการโคนม จำนวน 638 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 265.38 โดยเป็นการตรวจ % วัตถุแห้งของอาหาร (%Dry Matter) การตรวจขนาดชิ้นส่วนอาหาร TMR และการตรวจลักษณะทางกายภาพ สี กลิ่นและค่าความเป็นกรด-ด่างของอาหารหมัก และการเก็บตัวอย่างส่งห้องปฏิบัติการภายนอกจำนวน 81 ตัวอย่าง เพื่อตรวจวิเคราะห์คุณค่าทางโภชนะ และธาตุอาหารในดิน/สารพิษในดิน

3. การบริการวิชาการ สามารถดำเนินการได้รวม 15 ครั้ง โดยการเป็นวิทยากรให้กับหลักสูตรฝึกอบรมด้านโคนมของ อ.ส.ค. จำนวน 13 ครั้ง ได้แก่ หลักสูตรการเลี้ยงโคนม 6 ครั้ง โครงการฝึกอบรมและฝึกงานนิสิตคณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประจำปี 2568 จำนวน 2 ครั้ง หลักสูตรการเพิ่มประสิทธิภาพฟาร์มโคนม จำนวน 4 ครั้ง และหลักสูตรการตรวจซ่อมบำรุงรักษาเครื่องรีดนมโค จำนวน 1 ครั้ง นอกจากนี้ยังได้ร่วมกับแผนกถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงโคนม ในการจัดนิทรรศการวิชาการภายนอกหน่วยงาน จำนวน 2 ครั้ง

4. การจัดงานประชุมวิชาการ จำนวน 1 ครั้ง โดยการจัดสัมมนาวิชาการ งานเทศกาลโคนมแห่งชาติ ประจำปี 2568 ภายใต้แนวคิด “โคนมไทย พิชิตเป้าหมาย สู่อุตสาหกรรมที่ยั่งยืน” โดยดำเนินการเป็นระยะเวลา 5 วัน ระหว่างวันที่ 29 มกราคม ถึง 2 กุมภาพันธ์ 2568 ประกอบด้วยหัวข้อสัมมนาวิชาการรวม 8 เรื่อง มีจำนวนผู้เข้าร่วมฟังการสัมมนา ณ ห้องสัมมนาวิชาการ อาคารนิทรรศการ รวมจำนวน 693 คน และรับชมผ่าน Facebook Fanpage: ศูนย์ฝึกอบรมการเลี้ยงโคนมไทย-เดนมาร์ก รวมจำนวน 23,637 ครั้ง

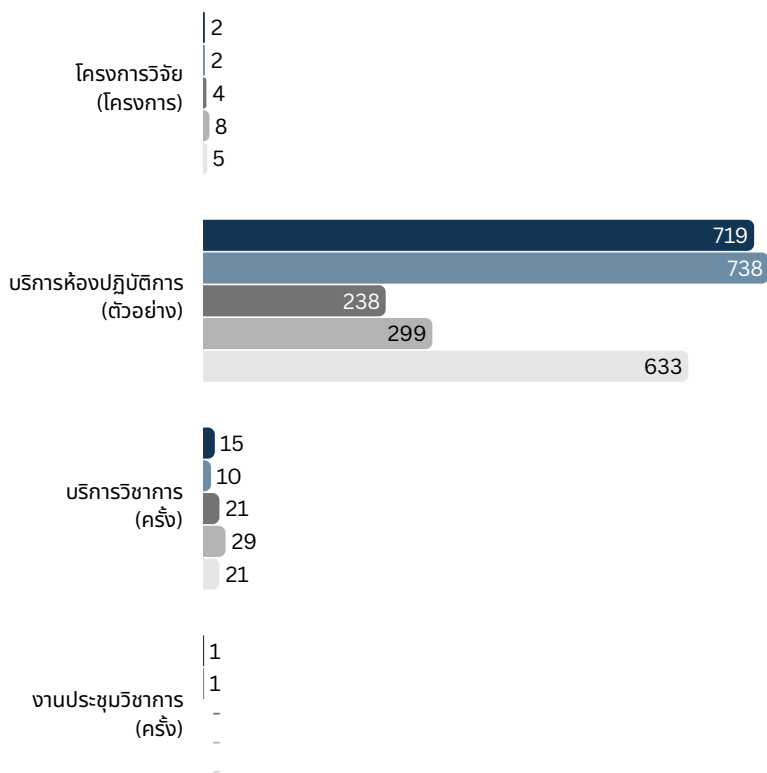
สรุปผลการดำเนินงาน	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	เปรียบเทียบกับเป้าหมาย (ร้อยละ)
1. โครงการวิจัย (โครงการ)	3	2	66.67
2. บริการห้องปฏิบัติการ (ตัวอย่าง)	240	719	299.58
3. บริการวิชาการ (ครั้ง)	-	15	-
4. งานประชุมวิชาการ (ครั้ง)	1	1	100

ผลการดำเนินงานแผนวิชาการโคนม ประจำปี 2568

เปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับปีที่ผ่านมา

■ ปี 2568
 ■ ปี 2567
 ■ ปี 2566
 ■ ปี 2565
 ■ ปี 2564

แผนกฟาร์มโคนม

ดำเนินการเกี่ยวกับ

- งานการศึกษาและพัฒนาในเรื่องเกี่ยวกับการเลี้ยงโคนม เช่น อาหารโคนม และการจัดการฟาร์ม เพื่อเป็นแนวทางในการเผยแพร่แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม และพนักงาน อ.ส.ค.
- งานเลี้ยงดูโคนม โคทดแทนและโคนมอินทรีย์ของ อ.ส.ค.
- งานสนับสนุนงานวิจัยทดลองและความร่วมมือทางวิชาการ ด้านการเลี้ยงโคนมและปศุสัตว์โคนม
- งานสนับสนุนงานฝึกอบรม/ฝึกงานนิสิต นักศึกษา จากสถาบัน การศึกษาต่าง ๆ รวมถึงเกษตรกรและบุคคลทั่วไป
- งานสนับสนุนการออกนิทรรศการร่วมกับหน่วยงานภายใน อ.ส.ค.
- งานสนับสนุนการดำเนินงานของฝ่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตร อ.ส.ค.
- งานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

การดำเนินงานด้านปริมาณ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	เปรียบเทียบกับเป้าหมาย (ร้อยละ)
1. ปริมาณน้ำนมที่ผลิตได้รวม (กก.)	365,000	220,107.50	60.30
1.1 ส่งมอบโรงงานนม อ.ส.ค. รวม (กก.)	310,250	184,570	59.49
1.2 น้ำนมดีเลี้ยงลูกโค (กก.)	-	17,064	-
1.3 น้ำนมเสื่อมคุณภาพ (กก.)	47,450	17,883	37.69
1.4 นมน้ำเหลือง (กก.)	7,300	590.50	8.09
2. จำนวนโคเพศผู้ (ตัว)	72	120	166.67
3. จำนวนโคเพศเมียหมดสภาพ (ตัว)	25	60	240
4. จำนวนโคตายเพศเมีย (ตัว)	-	11	-
5. จำนวนโคตายเพศผู้ (ตัว)	-	7	-
6. จำนวนโคสาวท้องให้กับเกษตรกร (ตัว)	-	37	-

การดำเนินงานด้านมูลค่า	เป้าหมาย (บาท)	ผลการ ดำเนินงาน (บาท)	เปรียบเทียบกับเป้าหมาย (ร้อยละ)
1. น้ำนมที่ผลิตได้รวม	8,303,750	5,136,839.98	61.86
1.1 ส่งมอบโรงงานนม อ.ส.ค.	7,756,250	4,536,949.50	58.49
1.2 น้ำนมดีเลี้ยงลูกโค	-	415,155.48	-
1.3 น้ำนมเสื่อมคุณภาพ	474,500	178,830	37.69
1.4 นมน้ำเหลือง	73,000	5,905	8.09
2. จำนวนโคเพศผู้	123,000	372,810	303.10
3. จำนวนโคเพศเมียหมดสภาพ	625,000	1,381,200	220.99
4. จำนวนโคตายเพศเมีย	-	27,720	-
5. จำนวนโคตายเพศผู้	-	140	-
6. จำนวนโคสาวท้องให้กับเกษตรกร	-	1,980,000	-

ผลการดำเนินงานแผนฟาร์มโคนม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

1. ปริมาณน้ำนมดิบที่ผลิตได้รวมทั้งสิ้น 220,107.50 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 61.86 ซึ่งไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจากมีการปรับโครงสร้างฝูงโค และดำเนินการคัดแยกโคหมดสภาพออกจากฟาร์มโคนม ส่งผลให้จำนวนโครีดนมลดลง กระทบต่อปริมาณน้ำนมที่ผลิตได้ลดลงตามลำดับ นอกจากนี้ปริมาณน้ำนมที่ส่งมอบให้โรงงานนม อ.ส.ค. สามารถดำเนินการได้ร้อยละ 58.49 ของเป้าหมาย เนื่องจากมีการแบ่งน้ำนมดิบบางส่วนไปใช้ในการเลี้ยงลูกโคเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา

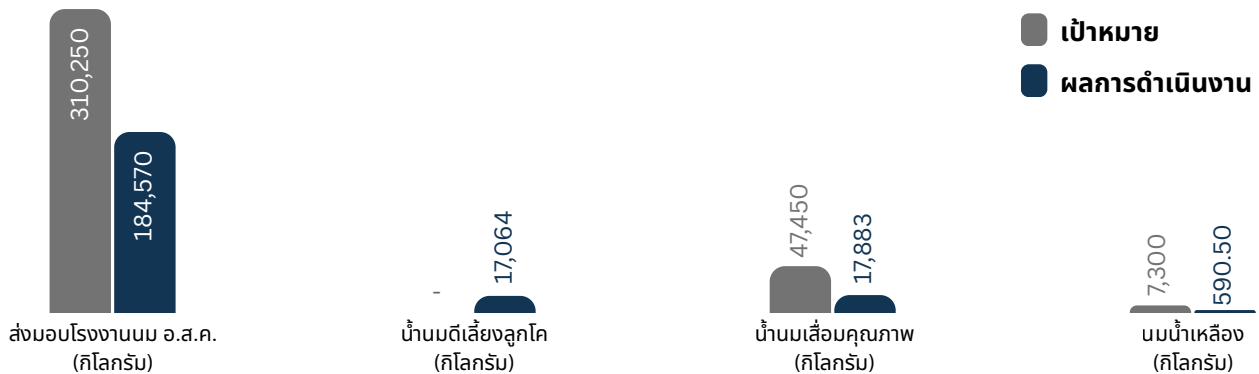
2. มีการจำหน่ายโคเพศผู้ 120 ตัว คิดเป็นร้อยละ 166.67 ซึ่งมากกว่าเป้าหมายที่กำหนด เนื่องจากมีลูกโคเพศผู้เกิดใหม่เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก และโดยหลักการจะไม่เก็บโคเพศผู้ไว้ภายในฟาร์มโคนมเพราะเป็นภาระด้านค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูและไม่สามารถให้ผลผลิตน้ำนมได้

3. การจำหน่ายโคเพศเมียหมดสภาพ จำนวน 60 ตัว คิดเป็นร้อยละ 240 ซึ่งมากกว่าเป้าหมายที่กำหนด เนื่องจากแผนฟาร์มโคนมได้ดำเนินการปรับปรุงฝูงโค โดยคัดโคที่มีสุขภาพไม่สมบูรณ์ และโคที่ให้ผลผลิตน้ำนมต่ำออกจากฟาร์ม เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดู

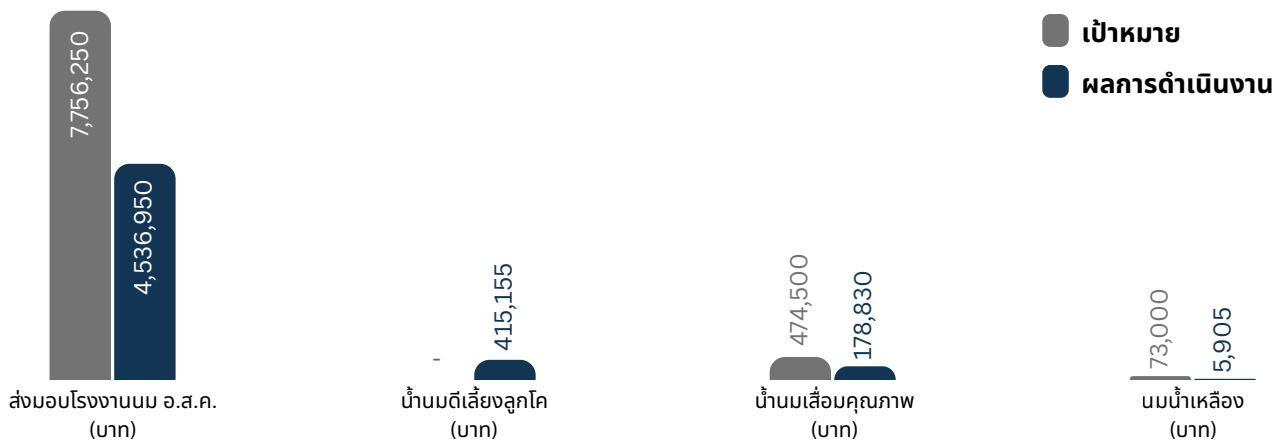
หมายเหตุ

- น้ำนมดีเลี้ยงลูกโค คือ น้ำนมส่วนหนึ่งจากน้ำนมที่ผลิตได้ทั้งหมด แบ่งใช้เพื่อเลี้ยงลูกโคทุกประเภทที่มีอายุตั้งแต่ 5 วัน ถึง 3 เดือน
- น้ำนมเสื่อมคุณภาพ คือ นมที่ไม่เหมาะแก่การบริโภค อาทิ น้ำนมที่ได้จากโคนมซึ่งเป็นโรคเต้านมอักเสบ โคนมที่ได้รับยาบางประเภทซึ่งส่งผลกับคุณภาพน้ำนมดิบ โดยน้ำนมเสื่อมคุณภาพจะถูกนำส่งให้ฝ่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อนำไปผลิตปุ๋ยนมสด
- นมน้ำเหลือง คือ น้ำนมจากแม่โคแรกคลอดสำหรับให้ลูกโคแรกเกิด โดยจะมีระยะเวลา 3-5 วัน หลังคลอด

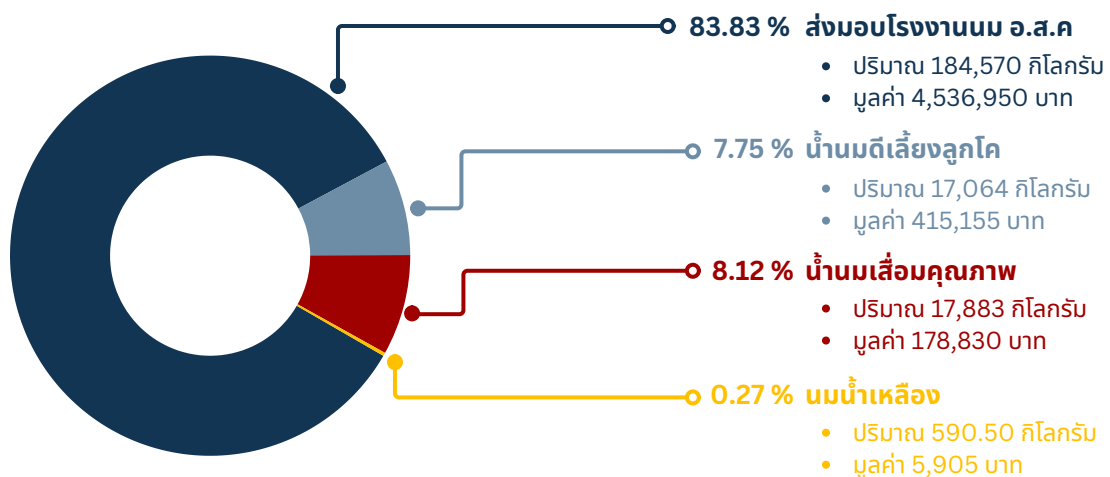
ปริมาณการผลิตน้ำนมดิบ

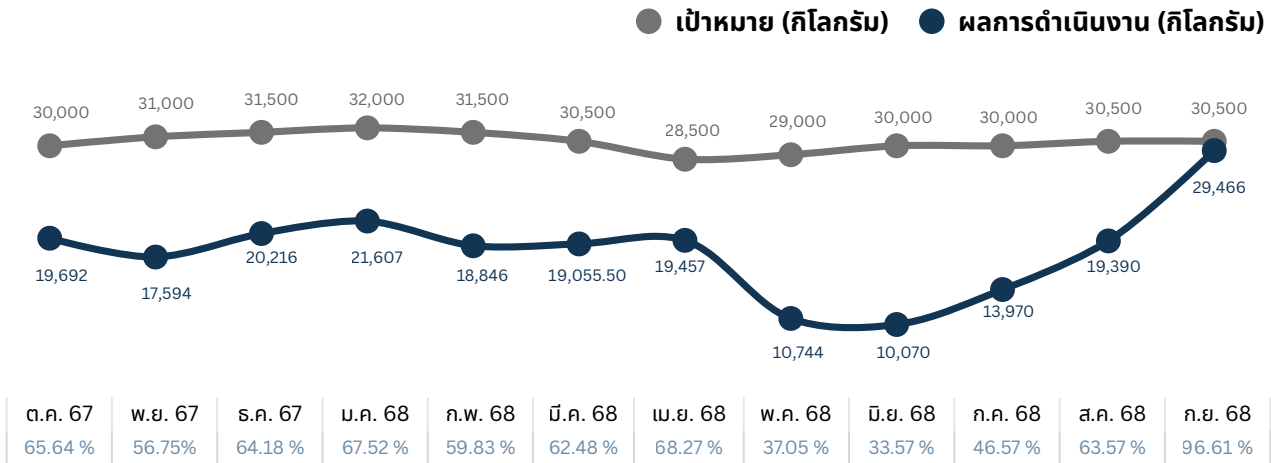
มูลค่าน้ำนมดิบที่ผลิตได้

สัดส่วนการผลิตน้ำนมดิบ แยกตามประเภท

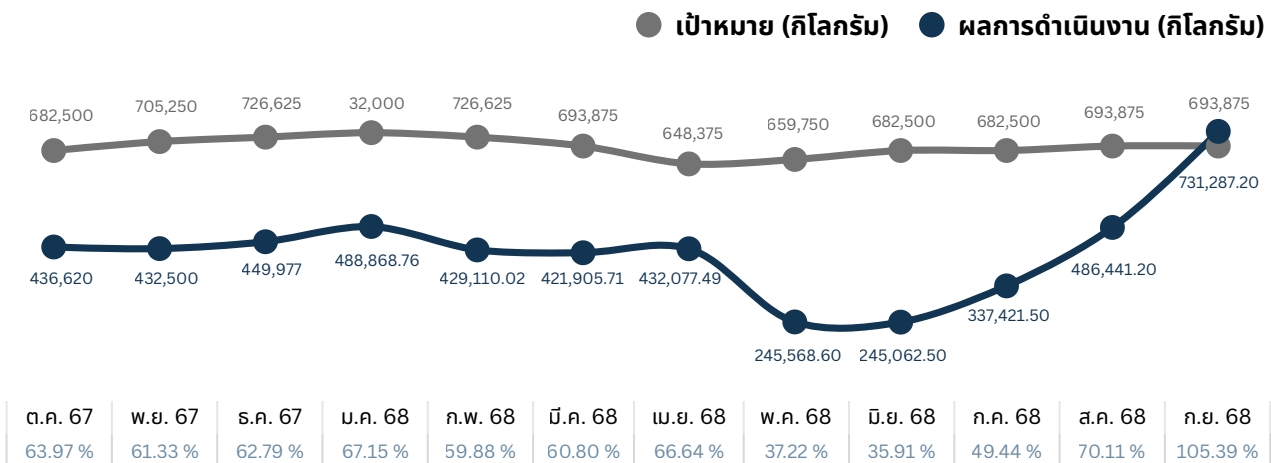

ปริมาณการผลิตน้ำนมรวม (รายเดือน)

รวม 220,107.50 กิโลกรัม
เฉลี่ย 18,342.29 กิโลกรัม/เดือน | ร้อยละ 60.17 ของเป้าหมาย

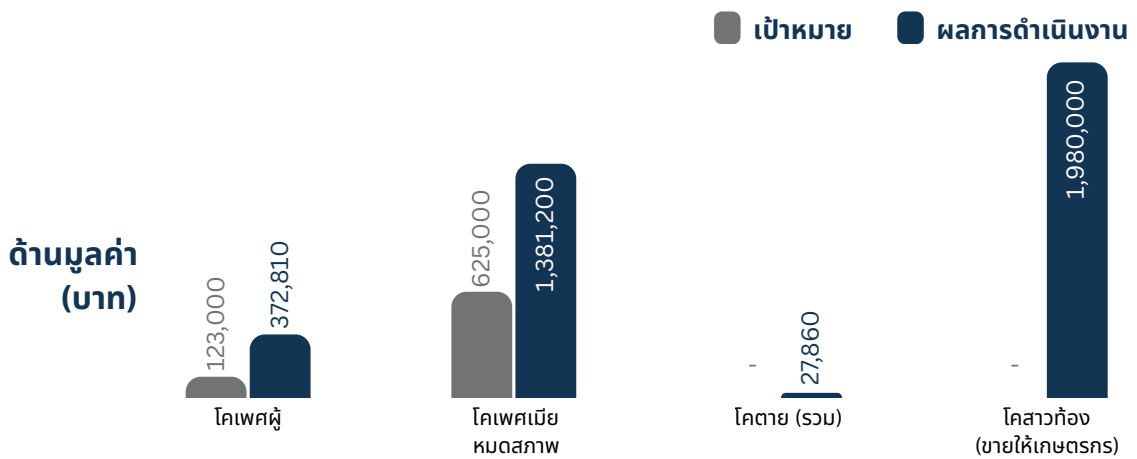
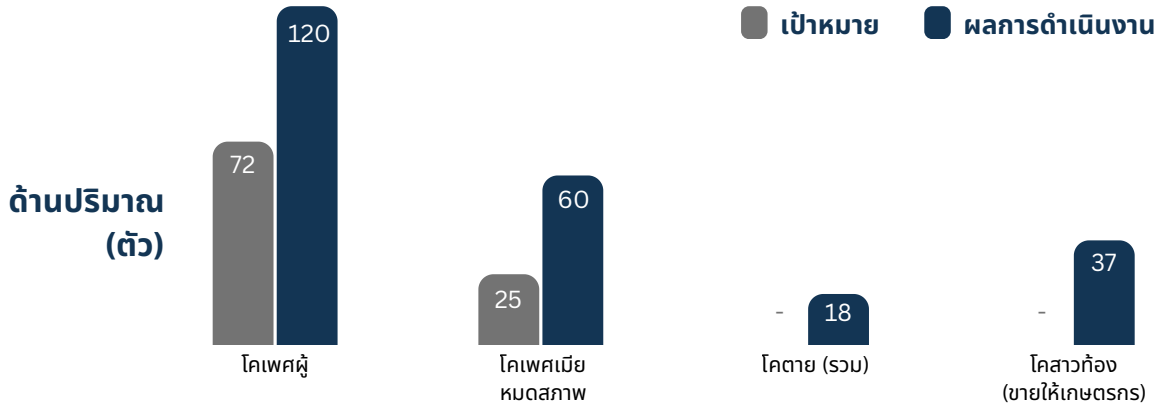
มูลค่าน้ำนมดิบที่ผลิตได้รวม (รายเดือน)

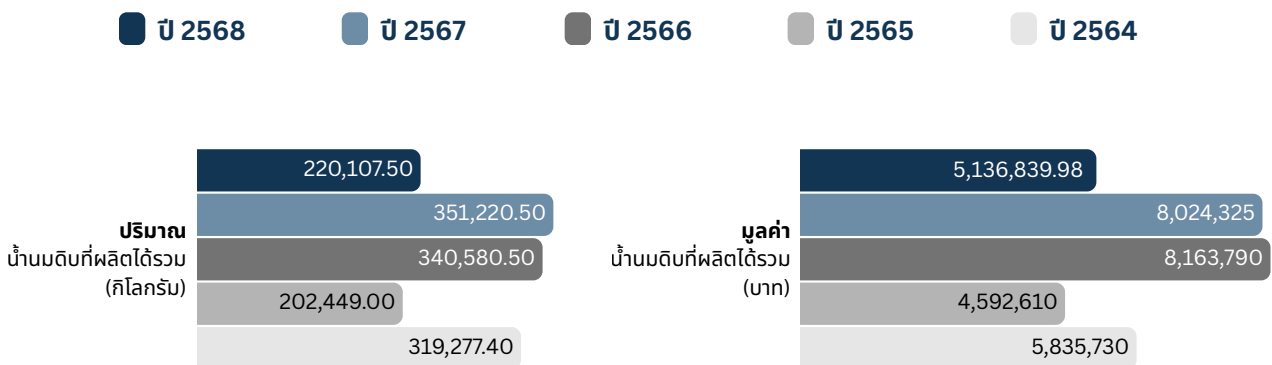
รวม 5,136,839.98 บาท
เฉลี่ย 428,070 บาท/เดือน | ร้อยละ 61.72 ของเป้าหมาย

ผลการดำเนินงานแผนฟาร์มโคนม ประจำปี 2568

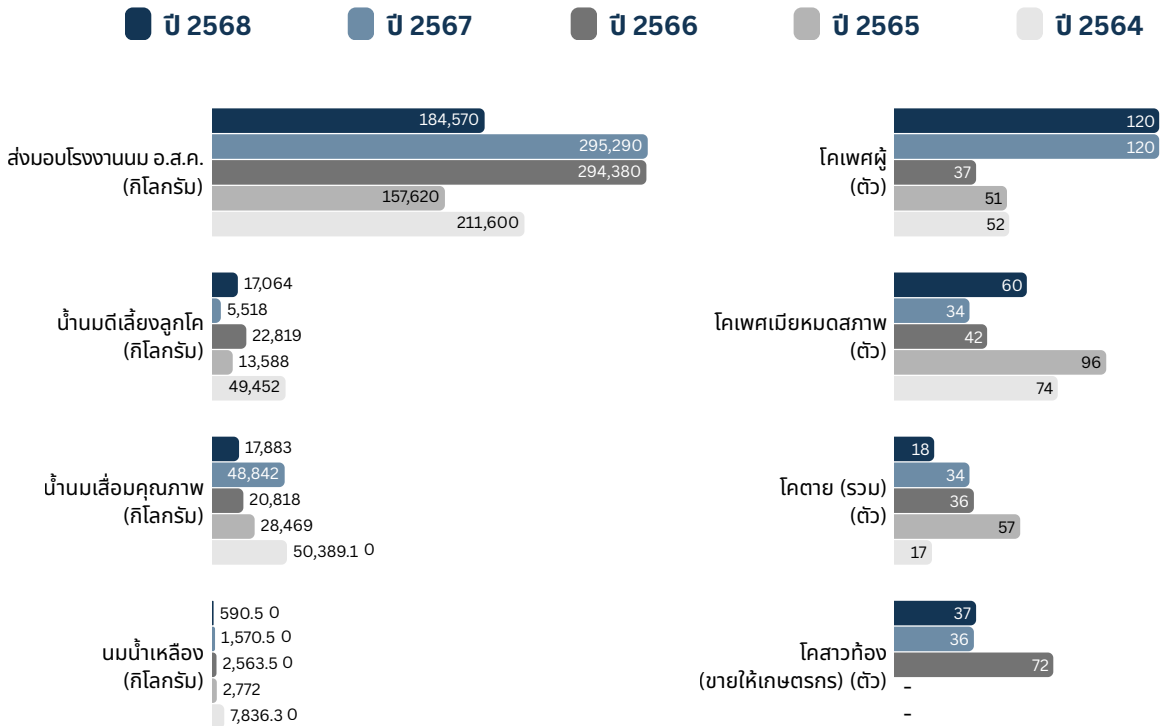
การจำหน่ายโค (แยกตามประเภท)

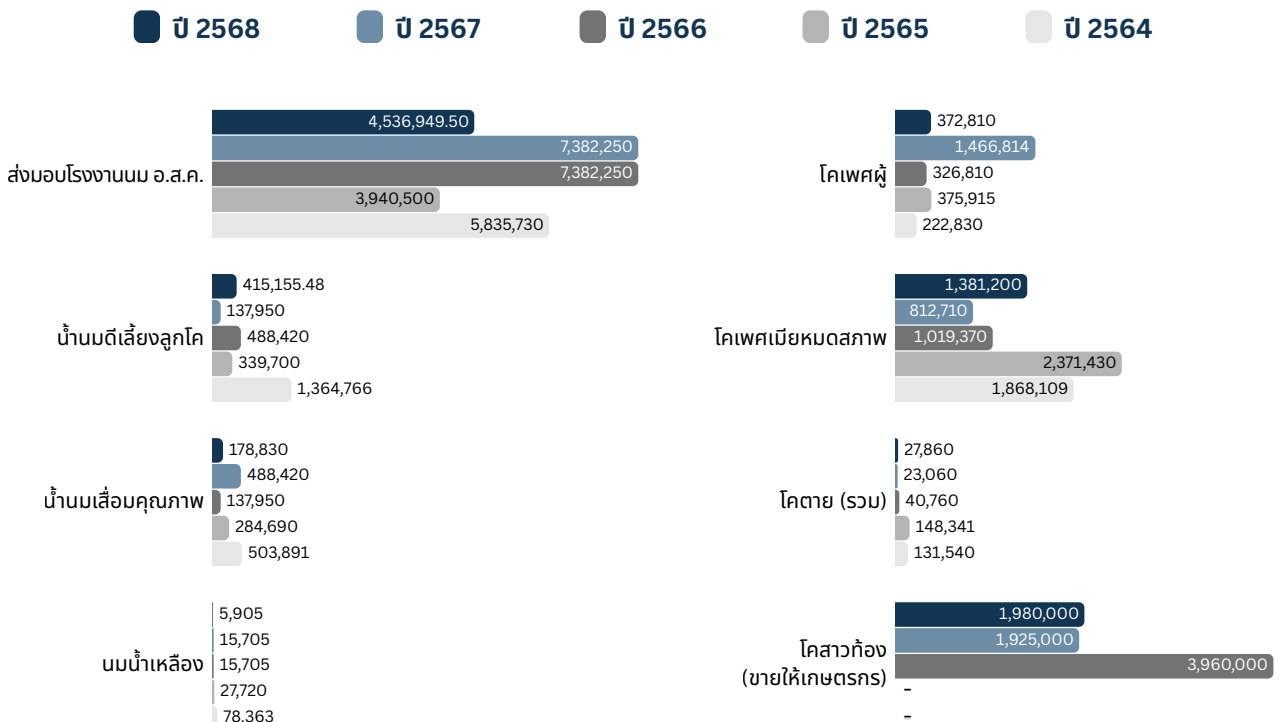
เปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับปีที่ผ่านมา

ด้านปริมาณ

ด้านมูลค่า (บาท)

แผนอาหารโคนม

ดำเนินการเกี่ยวกับ

- งานการศึกษาและพัฒนาในเรื่องอาหารโคนม พืชอาหารสัตว์ แร่ธาตุ อาหารเสริม และวิตามิน เช่น การจัดการแปลงพืชอาหารสัตว์ การเลือกปลูกพืชอาหารสัตว์ที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ เพื่อเป็นแนวทางในการเผยแพร่แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมและพนักงาน อ.ส.ค.
- งานผลิตพืชอาหารสัตว์เพื่อใช้เลี้ยงดูโคนมของ อ.ส.ค. งานผลิตอาหารข้น แร่ธาตุอาหารเสริมและวิตามิน เพื่อใช้เลี้ยงโค อ.ส.ค. และเพื่อให้ฝ่ายส่งเสริมการเลี้ยงโคนม ดำเนินการด้านการจำหน่าย
- งานจัดการและบำรุงรักษาแปลงพืชอาหารสัตว์ให้อยู่ในสภาพดี
- งานระบบชลประทานแปลงหญ้าและแปลงพืชอาหารสัตว์ และการใช้ประโยชน์จากน้ำเสียโรงงานนม
- งานผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อใช้บำรุงแปลงพืชอาหารสัตว์และเพื่อจำหน่าย
- งานศึกษาพันธุ์พืชอาหารสัตว์ต่าง ๆ และพืชอินทรีย์
- งานซ่อม/บำรุงรักษาเครื่องจักรกลการเกษตร
- งานสนับสนุนงานฝึกอบรม/ฝึกงานนิสิต นักศึกษาจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ
- งานศึกษา ผลิต และเป็นศูนย์การเรียนรู้การผลิต อาหารผสมรวม (TMR) เพื่อเป็นตัวอย่างแก่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม และผู้สนใจทั่วไป
- งานสนับสนุนความร่วมมือทางวิชาการด้านพืชอาหารสัตว์ อาหารข้น แร่ธาตุ อาหารเสริมและวิตามิน
- งานสนับสนุนการดำเนินงานของฝ่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตร อ.ส.ค.
- งานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

การดำเนินงาน	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	เปรียบเทียบกับเป้าหมาย (ร้อยละ)
กิจกรรมผลิตแร่ธาตุ (รวม)	1,980	1,532.08	77.38
• ผลิตแร่ธาตุ (ตัน)	1,920	1,469.51	76.54
• ผลิตพรีมิกซ์ (ตัน)	60	62.57	104.28
กิจกรรมผลิตอาหารหยาบ (รวม)	9,480	7,717.02	81.40
• ผลิตหญ้าสด (ตัน)	2,880	1,483.02	51.49
• ผลิตหญ้าแห้ง (ฟ่อน)	6,000	5,968	99.47
• ผลิตหญ้าแห้ง (ก้อนกลม)	600	266	44.33

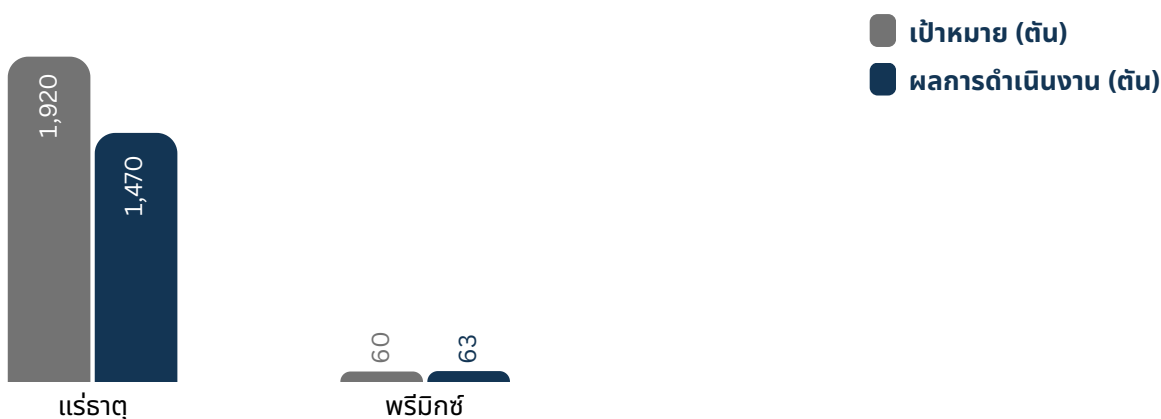
ผลการดำเนินงานแผนฟาร์มโคนม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

1. กิจกรรมการผลิตแร่ธาตุ แบ่งเป็น การผลิตแร่ธาตุ สามารถดำเนินการได้ร้อยละ 76.54 และการผลิตฟอสเฟต สามารถดำเนินการได้ร้อยละ 104.28 ของเป้าหมาย เนื่องจากมีการปรับปริมาณการผลิตให้สอดคล้องกับปริมาณการสั่งซื้อของชุมชนสหกรณ์นมไทย-เดนมาร์ก จำกัด เพื่อป้องกันไม่ให้มีสินค้าภายในคลังสินค้ามากเกินไป

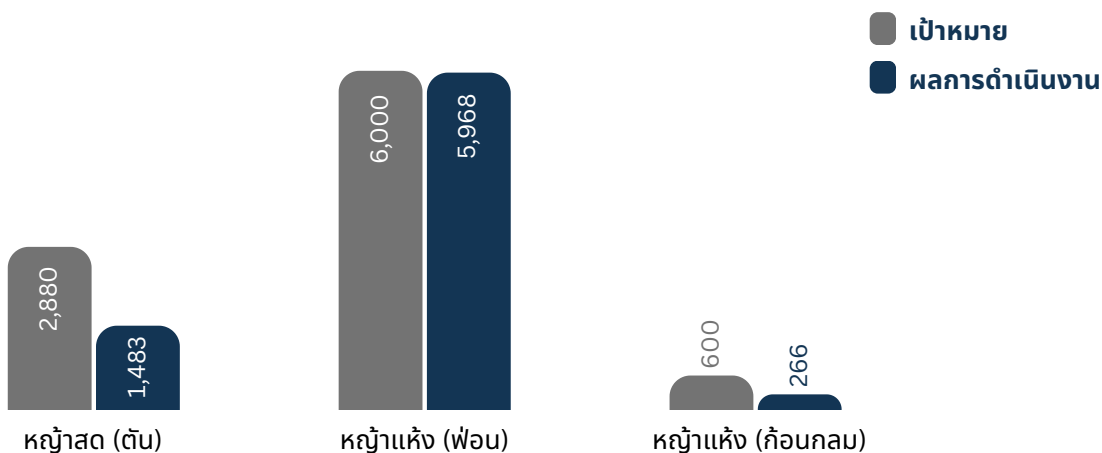
2. การผลิตอาหารหยาบ แบ่งเป็น การผลิตหญ้าสด สามารถดำเนินการได้ร้อยละ 51.49 ของเป้าหมาย หรือ 1,483.02 ตัน เนื่องจากมีการแบ่งพื้นที่แปลงหญ้าไปใช้ในการปลูกข้าวโพดอาหารสัตว์ การผลิตหญ้าแห้งแบบฟ่อน สามารถดำเนินการได้ 5,968 ฟ่อน คิดเป็นร้อยละ 99.47 ของเป้าหมาย และการผลิตหญ้าแห้งแบบก้อนกลม สามารถดำเนินการได้ 266 ก้อน คิดเป็นร้อยละ 44.33 ของเป้าหมาย เนื่องจากปัญหาเรื่องเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิต

ผลการดำเนินงานแผนอาหารโคนม ประจำปี 2568

ภาพรวมกิจกรรมการผลิตแร่ธาตุ

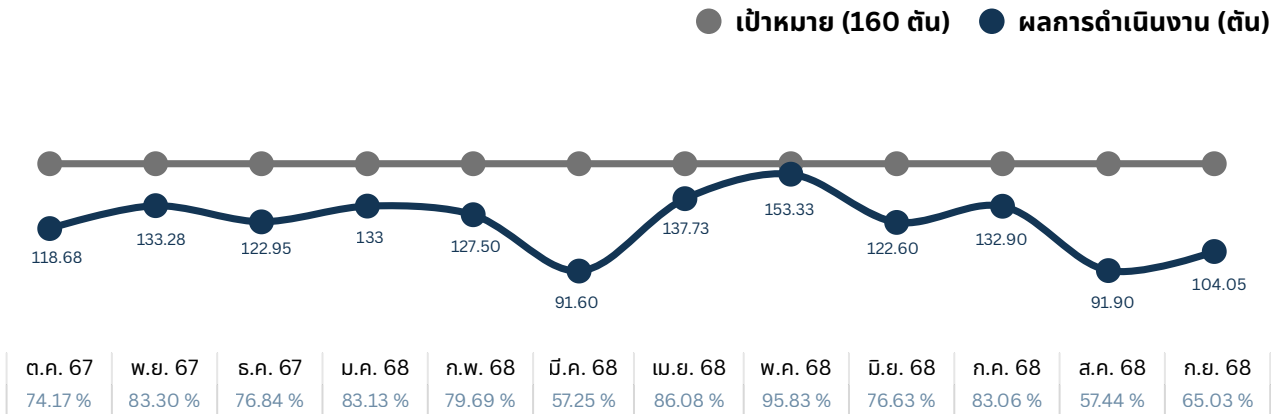

ภาพรวมกิจกรรมผลิตอาหารหยาบ

ผลการดำเนินงานแผนอาหารโคนม ประจำปี 2568

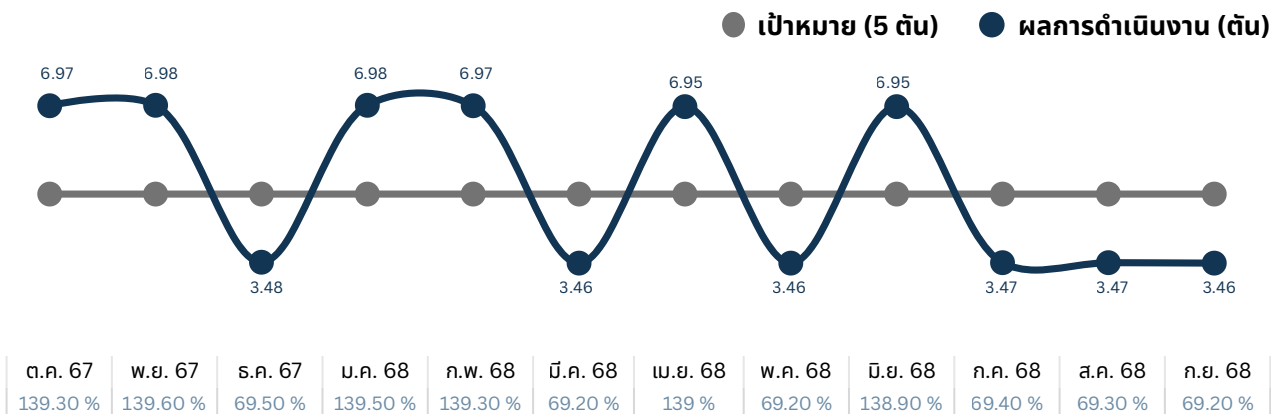
ปริมาณการผลิตแร่ธาตุ (รายเดือน)

รวม 146.51 ตัน
เฉลี่ย 122.46 ตัน/เดือน

ร้อยละ 76.54 ของเป้าหมาย

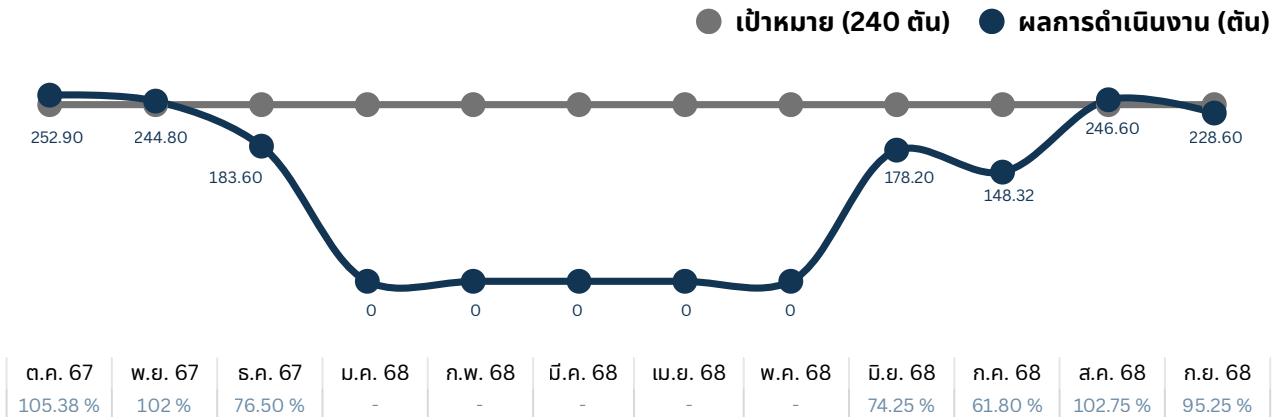
ปริมาณการผลิตฟอสฟอรัส (รายเดือน)

รวม 62.57 ตัน
เฉลี่ย 5.21 ตัน/เดือน

ร้อยละ 104.28 ของเป้าหมาย

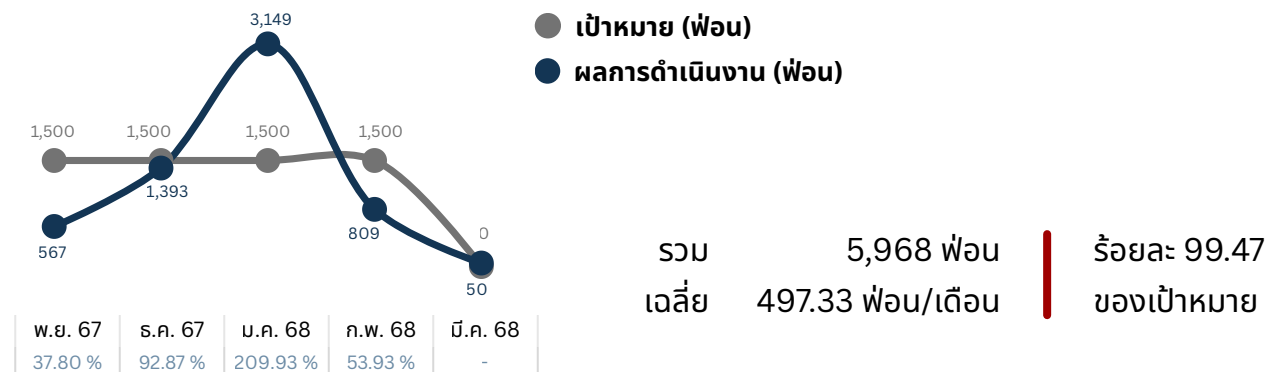
ปริมาณการผลิตหญ้าสด (รายเดือน)

รวม 146.51 ตัน
เฉลี่ย 122.46 ตัน/เดือน

ร้อยละ 76.54 ของเป้าหมาย

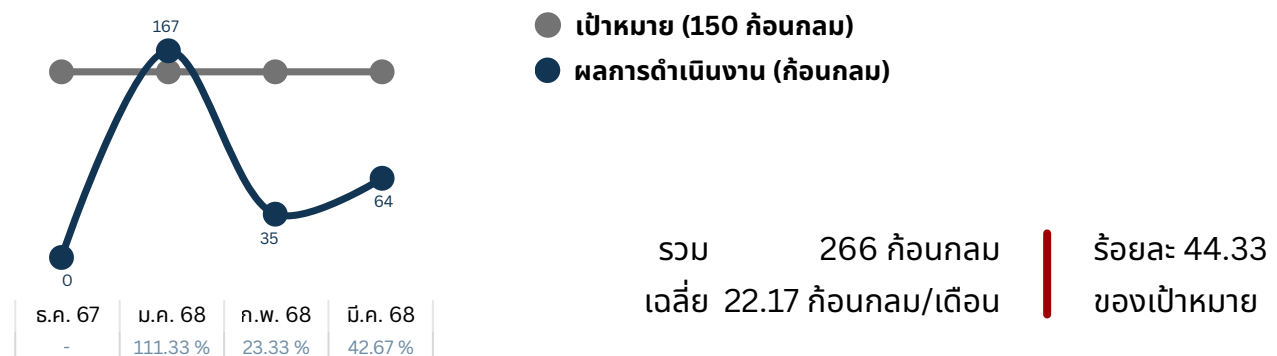
ปริมาณการผลิตหญ้าแห้ง (ฟ่อน) (รายเดือน)

รวม 5,968 ฟ่อน
เฉลี่ย 497.33 ฟ่อน/เดือน

ร้อยละ 99.47 ของเป้าหมาย

ปริมาณการผลิตหญ้าแห้ง (ก้อนกลม) (รายเดือน)

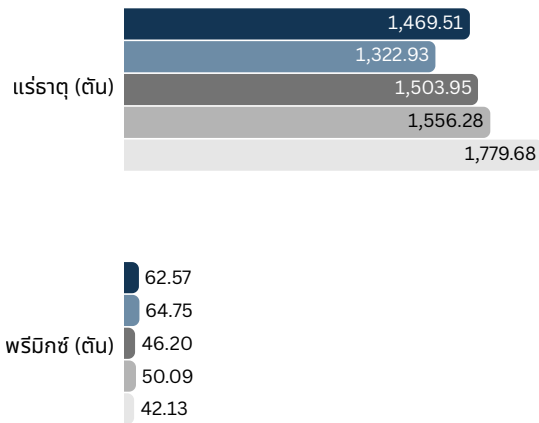
รวม 266 ก้อนกลม
เฉลี่ย 22.17 ก้อนกลม/เดือน

ร้อยละ 44.33 ของเป้าหมาย

เปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับปีที่ผ่านมา

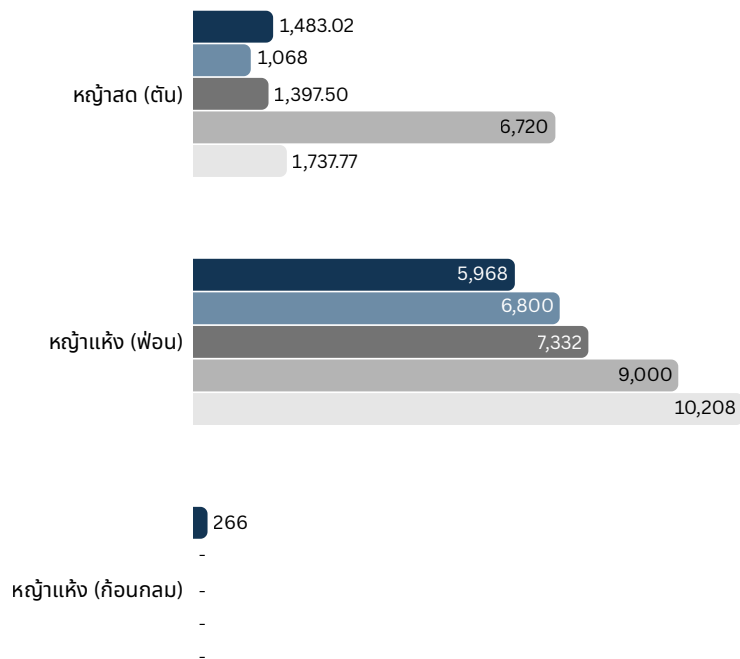
กิจกรรมแร่ธาตุ

ปี 2568   ปี 2567   ปี 2566   ปี 2565   ปี 2564

กิจกรรมอาหารหย่าว

ปี 2568   ปี 2567   ปี 2566   ปี 2565   ปี 2564

แผนการผลิตน้ำเชื้อและพิสุจน์พันธุ์โคนม

ดำเนินการเกี่ยวกับ

- งานการสร้างและคัดเลือกพ่อพันธุ์โคนมในประเทศ
- งานเลี้ยงดูโคพ่อพันธุ์
- งานการผลิตน้ำเชื้อแช่แข็งคุณภาพตามมาตรฐานสากล เพื่อส่งให้ฝ่ายส่งเสริมการเลี้ยงโคนม ดำเนินงานด้านการจำหน่าย
- งานพิสุจน์ค่าการผสมพันธุ์พ่อพันธุ์โคนมในประเทศ
- งานการคัดเลือกน้ำเชื้อพ่อพันธุ์โคนม เพื่อใช้ในการพัฒนาพันธุ์โคนมของ อ.ส.ค. และเกษตรกร
- งานความร่วมมือทางวิชาการด้านการผลิตน้ำเชื้อและการปรับปรุงพันธุ์
- งานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

การดำเนินงาน	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	เปรียบเทียบกับเป้าหมาย (ร้อยละ)
1. หน่วยเลี้ยงโคพ่อพันธุ์			
1.1 จำนวนพ่อพันธุ์รีดน้ำเชื้อสะสม (ตัว/เดือน)	25	23	92
1.2 การรีดน้ำเชื้อโคพ่อพันธุ์ทั้งฝูง (ครั้ง)	1,200	1,468	122.33
1.3 คุณภาพน้ำเชื้อ	>50%	61.30%	122.60
• จำนวนครั้งที่รีดของโคพ่อพันธุ์ที่ผลิตน้ำเชื้อฯ เจลลี่ (ครั้ง/เดือน)	-	81.67	-
• ไม่ผ่าน	-	50.50	-
1.4 อัตราการเจริญเติบโตโคพ่อพันธุ์			
• โคพ่อพันธุ์อายุ 0-12 เดือน (กรัม/วัน)	600	938.77	156.46
• โคพ่อพันธุ์อายุ 1-3 ปี (กรัม/วัน)	700	735.45	105.06
1.5 จำนวนโคพ่อพันธุ์รีดและฝึกรีดน้ำเชื้อที่ได้รับการรักษาไม่เกิน 5 ตัว/เดือน	5	3	60
2. หน่วยผลิตน้ำเชื้อ			
2.1 น้ำเชื้อแช่แข็งที่ผลิตได้ หลอด/ปี	100,000	38,000	38
2.2 ค่าเฉลี่ยร้อยละสเปิร์มที่มีชีวิต (มากกว่าร้อยละ 50)	50	61.30	122.60
2.3 จำนวนน้ำเชื้อที่เสียจากการผลิต (หลอด)	3,000	-	-

การดำเนินงาน	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	เปรียบเทียบกับเป้าหมาย (ร้อยละ)
3. การจ่ายน้ำเชื้อ			
3.1 น้ำเชื้อผ่านการพิสูจน์ (Proven Sires)	12,000	12,457	103.81
3.2 น้ำเชื้อรอการพิสูจน์ (Proving Sires)	108,000	46,990	43.51
4. หน่วยสร้างและพิสูจน์พ่อพันธุ์โคนม			
4.1 จำนวนการเก็บข้อมูลผลผลิตน้ำนมสะสม (จำนวนตัวอย่างเฉลี่ย/ปี)	500	306	61.20
4.2 จำนวนลูกโครับเข้าฝูงสะสม (ตัว)	15	8	53.33
5. การจำหน่ายโค/คัดออกจากฝูง			
5.1 การจำหน่ายโค/คัดออกจากฝูง (ตัว)	10	13	130
5.2 การจำหน่ายโค/คัดออกจากฝูง (บาท)	400,000	557,500	139.38

ผลการดำเนินงานแผนการผลิตน้ำเชื้อและพิสูจน์พันธุ์โคนม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

1. หน่วยเลี้ยงโคพ่อพันธุ์ สามารถรีดน้ำเชื้อโคพ่อพันธุ์ทั้งฝูง ได้ 1,468 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 122.33 ของเป้าหมาย โดยมีจำนวนพ่อพันธุ์รีดน้ำเชื้อสะสม 23 ตัว/เดือน มีคุณภาพน้ำเชื้ออยู่ที่ 61.30%

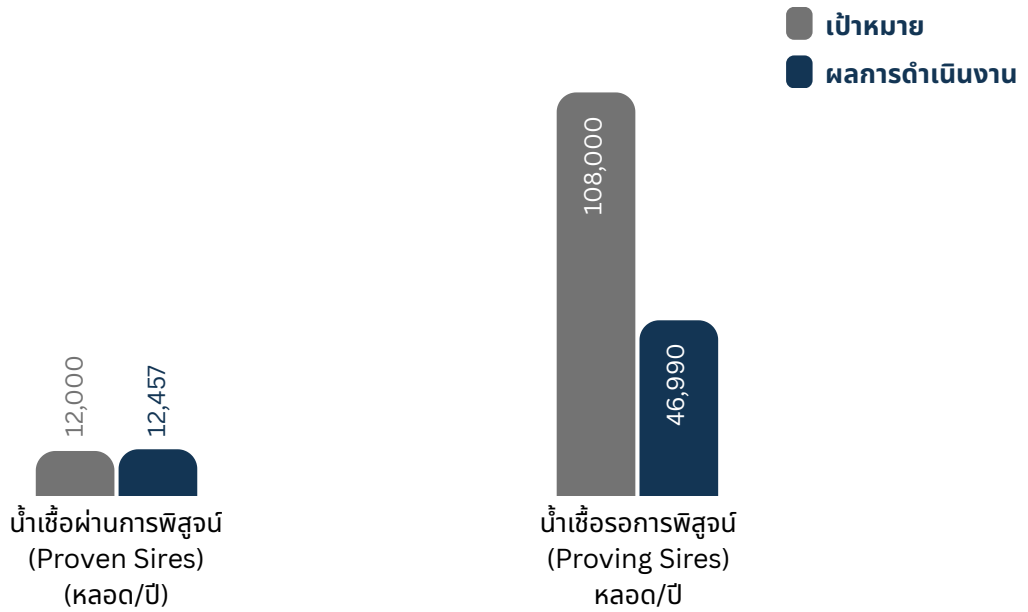
2. หน่วยผลิตน้ำเชื้อ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ไม่มีน้ำเชื้อที่เสียจากการผลิต โดยสามารถผลิตน้ำเชื้อแช่แข็งได้ 38,000 หลอด/ปี คิดเป็นร้อยละ 38 ของเป้าหมาย และมีค่าเฉลี่ยสเปิร์มที่มีชีวิตอยู่ที่ร้อยละ 61.80 ซึ่งการผลิตน้ำเชื้อไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจากปัญหาสุขภาพโคพ่อพันธุ์ ซึ่งเป็นผลมาจากอาหาร สภาพอากาศ และสภาพแวดล้อม ซึ่งแม้ว่าจะมีค่าเฉลี่ยการรีดน้ำเชื้อโคพ่อพันธุ์ทั้งฝูงได้มากกว่าปีที่ผ่านมา แต่น้ำเชื้อที่ผ่านมาตรฐานมีปริมาณลดลง ส่งผลต่อจำนวนการผลิตน้ำเชื้อแช่แข็ง

3. การจ่ายน้ำเชื้อ โดยส่งน้ำเชื้อแช่แข็งให้ฝ่ายส่งเสริมการเลี้ยงโคนมเพื่อนำไปจำหน่าย สามารถดำเนินการได้จำนวน 59,447 หลอด/ปี คิดเป็นร้อยละ 49.54 ของเป้าหมาย ซึ่งลดลงจากปีที่ผ่านมา โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มีการเบิกจ่ายน้ำเชื้อผ่านการพิสูจน์ (Proven Sires) จำนวน 12,457 หลอด คิดเป็นร้อยละ 103.81 ของเป้าหมาย และน้ำเชื้อรอการพิสูจน์ (Proving Sires) จำนวน 46,990 หลอด คิดเป็นร้อยละ 43.51 ของเป้าหมาย ทั้งนี้จำนวนน้ำเชื้อแช่แข็งที่นำส่งนั้นขึ้นอยู่กับผลการเบิกจ่ายของฝ่ายส่งเสริมการเลี้ยงโคนม

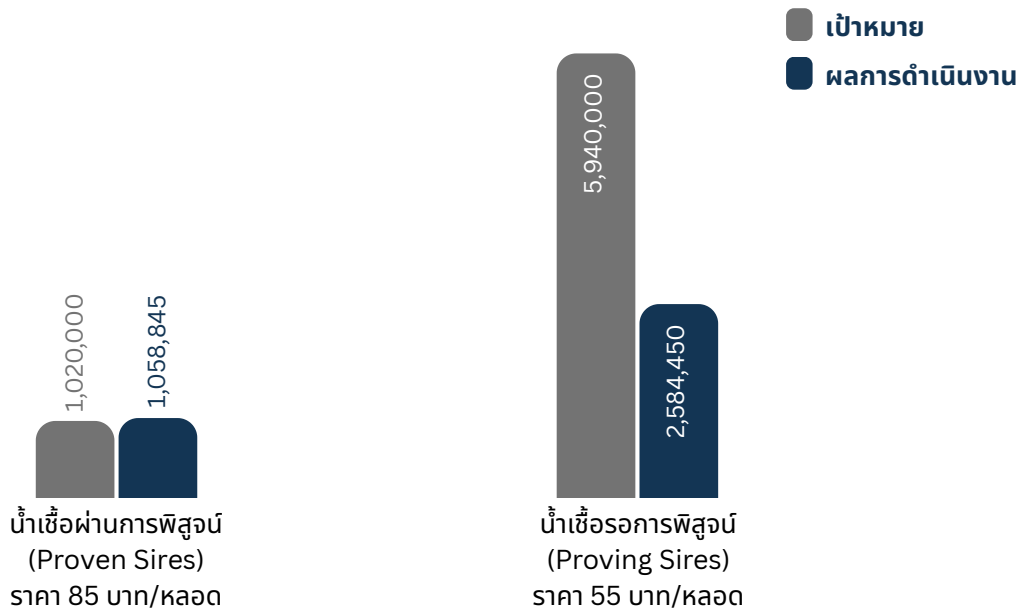
4. หน่วยสร้างและพิสูจน์พ่อพันธุ์โคนม สามารถเก็บข้อมูลผลผลิตน้ำนมได้ 306 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 61.20 ของเป้าหมายการดำเนินงาน เนื่องจากฝ่ายวิจัยฯ มีการปรับลดค่าใช้จ่าย ทำให้ไม่สามารถลงพื้นที่เก็บข้อมูลได้ทั้งหมด

5. การจำหน่ายโค/คัดออกจากฝูง มีการคulling โคหมดสภาพและโคป่วยเกินกำหนด จำนวน 13 ตัว คิดเป็นร้อยละ 130 ของเป้าหมาย มีมูลค่า 557,500 บาท ทั้งนี้เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูพ่อพันธุ์โคนมของ อ.ส.ค.

ปริมาณน้ำเชื้อแช่แข็ง ส่งให้แก่ฝ่ายส่งเสริมฯ (หลอด/ปี)

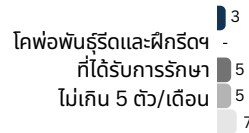
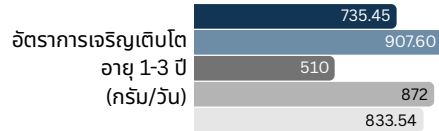
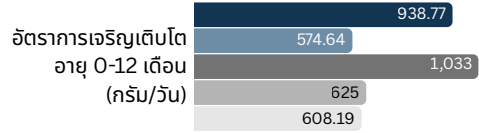
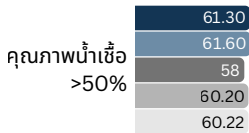
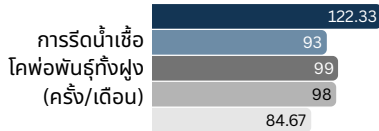
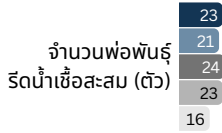
มูลค่าน้ำเชื้อแช่แข็ง (บาท/ปี)

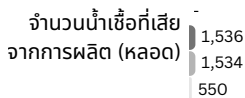
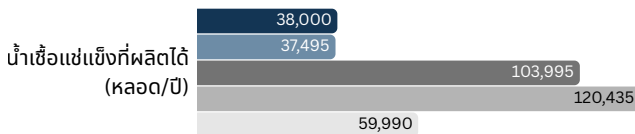
เปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับปีที่ผ่านมา

ปี 2568
ปี 2567
ปี 2566
ปี 2565
ปี 2564

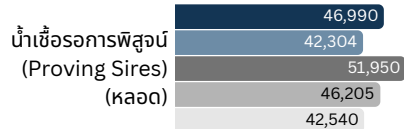
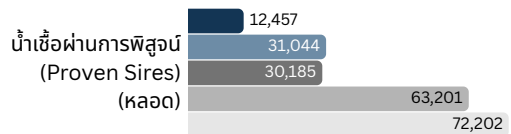
หน่วยเลี้ยงโคพ่อพันธุ์

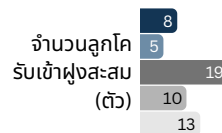
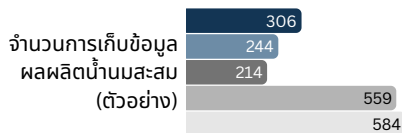
หน่วยผลิตน้ำเชื้อ

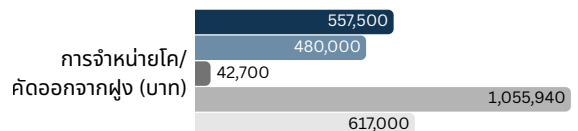
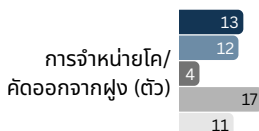
การจ่ายน้ำเชื้อแช่แข็ง

หน่วยสร้างและพิสูจน์พ่อพันธุ์โคนม

การจำหน่ายโค/คัตออกจากฝูง

การดำเนินงานด้านการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (CSR)

โครงการจัดตั้งฟาร์มโคนมประสิทธิภาพสูง THAI-DENMARK-SMART DAIRY FARM

อ.ส.ค. ได้ดำเนินโครงการจัดตั้งฟาร์มโคนมประสิทธิภาพสูง เพื่อเป็นฟาร์มสาธิตในการศึกษาและพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการฟาร์มโคนมให้กับเกษตรกรและผู้สนใจสามารถนำไปต่อยอดและประยุกต์ใช้ภายในฟาร์มได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการบริหารจัดการฟาร์มเพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิตและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งยังสอดคล้องกับหลักสวัสดิภาพสัตว์ นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งฝึกปฏิบัติงานเพื่อสร้างบุคลากรด้านกิจการโคนมให้มีความชำนาญและเชี่ยวชาญด้านการเลี้ยงโคนม

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้ดำเนินการจัดฝึกอบรมและการศึกษาดูงานให้บุคลากรด้านกิจการโคนม จำนวน 284 ราย มีเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม นักท่องเที่ยว และบุคคลทั่วไปเข้าเยี่ยมชมเพื่อศึกษาดูงานฟาร์มโคนมประสิทธิภาพสูง อ.ส.ค. จำนวน 60,551 ราย

ความร่วมมือ (MOU)

กับหน่วยงานภายนอก

ความร่วมมือทางวิชาการ ด้านโคนมและอุตสาหกรรม

หน่วยงาน: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

โครงการฝึกอบรมและฝึกงาน นิสิตคณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หลักสูตรการเลี้ยงโคนม

เพื่อให้ความร่วมมือด้านการบริหารจัดการหลักสูตร การสอน การฝึกอบรม และการส่งเสริมให้บริการ วิชาการ โดยแบ่งการอบรมออกเป็น 2 รุ่น มีนิสิต เข้าร่วมโครงการ รวม 57 คน ใช้งบประมาณรวม 25,381 บาท

- **รุ่นที่ 1/2568**
จำนวน 28 คน
วันที่ 2-15 พฤษภาคม 2568
งบประมาณ 12,904 บาท
- **รุ่นที่ 2/2568**
จำนวน 29 คน
วันที่ 16-30 พฤษภาคม 2568
งบประมาณ 12,477 บาท

ความร่วมมือทางวิชาการ ด้านโคนมและอุตสาหกรรม

หน่วยงาน: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

โครงการประเมินความสามารถ ทางพันธุกรรมจีโนม อ.ส.ค. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

โดยดำเนินการเก็บข้อมูลลูกสาวของพ่อพันธุ์โคนม
อ.ส.ค. ท้องแรก และนำส่งให้คณะเกษตร มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย*

- พันธุ์ประวัติ
- ประวัติการผสมติด
- วันคลอด
- เพศลูก
- ผลผลิตน้ำนม
- ผลตรวจองค์ประกอบน้ำนมและ SCC

หมายเหตุ: ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ไม่มีการเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อประเมิน
ความสามารถทางพันธุกรรมจีโนม เนื่องจาก อ.ส.ค. ขาดสภาพคล่องทางการเงิน

ความร่วมมือทางการศึกษาวิชาการ งานวิจัยและการให้บริการ ด้านอุตสาหกรรมนม

หน่วยงาน: มหาวิทยาลัยมหิดล

โครงการวิจัยการประเมินความเสี่ยง และอุบัติการณ์ของเชื้อดื้อยา ในสภาวะเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในฟาร์มนมของไทย

เพื่อให้ความร่วมมือทางการศึกษาวิชาการด้านงานวิจัย โดยดำเนินการเก็บตัวอย่างน้ำนมดิบจากฟาร์มโคนม อ.ส.ค. และสหกรณ์โคนมภายใต้สังกัด อ.ส.ค. จากนั้น จึงนำเข้าตรวจวิเคราะห์ห้องปฏิบัติการ มหาวิทยาลัย มหิดล เพื่อประเมินความเสี่ยงและอุบัติการณ์ของเชื้อ ดื้อยาในสภาวะเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

งบประมาณ: 700,000 บาท

งานวิจัย/นวัตกรรม

การศึกษาประสิทธิภาพและความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจของการผลิตข้าวโพดหมักในฟาร์ม อ.ส.ค. : แนวทางการพัฒนาระบบการผลิตอาหารหยাবคุณภาพสูงสำหรับอุตสาหกรรมโคนมไทย

บทคัดย่อ

การศึกษาเบื้องต้นครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการผลิตข้าวโพดหมักในฟาร์มองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) เพื่อเป็นฐานข้อมูลสำหรับการตัดสินใจและการพัฒนาต่อไป การศึกษาดำเนินการในพื้นที่ 50 ไร่ เป็นระยะเวลา 12 เดือน ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2567 ถึง เดือนกันยายน 2568 โดยทดสอบการปลูกข้าวโพด 4 พันธุ์ ได้แก่ NKS7328, WS8520, PACIFIC789 และ WS909 และผลิตเป็นข้าวโพดหมักด้วยเทคโนโลยีการหมักในถุง

ผลการศึกษา พบว่า ผลผลิตข้าวโพดสดรวม 178.34 ตัน หรือเฉลี่ย 3.57 ตัน/ไร่ โดยพันธุ์ WS8520 แสดงประสิทธิภาพรวมสูงสุด (95 คะแนน) ด้วยผลผลิตสูง (4.19 ตัน/ไร่) และคุณภาพหมักระดับ "ดีมาก" รองลงมาคือ NKS7328 (92 คะแนน) ขณะที่ PACIFIC789 มีโปรตีนสูงสุด (9.22%) แต่ผลผลิตต่ำ การหมักแยกตามพันธุ์ ให้คุณภาพดีกว่าการหมักรวมในบ่อ โดย 3 ใน 4 พันธุ์ได้คุณภาพระดับ "ดีมาก" (25 คะแนน) เปรียบเทียบกับบ่อหมักรวมที่ได้เพียงระดับ "ดี" (17 คะแนน) ด้านเศรษฐกิจ ต้นทุนการผลิตเท่ากับ 4.13 บาท/กก. สูงกว่าราคาซื้อเข้า (3.30 บาท/กก.) ประมาณ 25.2% แต่ได้ประโยชน์ที่ไม่ใช่ตัวเงิน เช่น การควบคุมคุณภาพได้ 100% ความมั่นคงด้านอาหารสัตว์ และการสร้างองค์ความรู้ ปัญหาหลักที่พบ ได้แก่ การล่าช้าของงบประมาณ ปัญหาระบบน้ำ และการระบาดของแมลงศัตรูพืช

การศึกษานี้ให้ข้อเสนอแนะในการใช้พันธุ์ WS8520 และ NKS7328 เป็นหลักสำหรับการผลิตเชิงพาณิชย์ พัฒนาระบบการจัดการโครงการ และปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน ผลการศึกษานี้เป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการศึกษาวิจัยและการพัฒนาระบบการผลิตอาหารหยাবคุณภาพสูงในอุตสาหกรรมโคนมไทยต่อไป

คณะผู้วิจัย

กิตติวรรณ์ จิตต์มนัส
มนตรี ลากบุญ
วิจิษฐ์ จันทาสี
ปรัชญา บุญสูงเนิน
ขวัญชัย ลพพิงชู
ต้นตระกูล นวลสาส์
สันต์สิริ เจริญทอง
จตุรภัช กิตติยาบุภาพ
จตุพล ศรีตรา
พจน์ ฤทธิไสว
นวนน จันทประสาธ

ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

แนวทางแก้ไข

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ฝ่ายวิจัยและพัฒนาการเลี้ยงโคนม พบปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงานด้านต่าง ๆ พร้อมแนวทางการแก้ไข ดังนี้

ปัญหาอุปสรรค	ส่งผลกระทบ	แนวทางการแก้ไข
1. องค์กรประสบปัญหาสภาพคล่องทางการเงิน	ไม่สามารถสนับสนุนงบประมาณงานวิจัยประจำปีได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ	หาแหล่งทุนจากภายนอกเพื่อทำโครงการวิจัยที่ตอบโจทย์ KPI และสามารถต่อยอดในเชิงธุรกิจได้
	ขาดงบประมาณในการจัดซื้อและซ่อมแซมอุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์	ขอรับความอนุเคราะห์จากหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอก อ.ส.ค.
	ขาดเงินทุนสนับสนุนค่าสารเคมีสำหรับการตรวจวิเคราะห์วัตถุดิบอาหารสัตว์กับห้องปฏิบัติการภายนอก	จัดทำแผนการสำรวจและจัดส่งตัวอย่างเพื่อวิเคราะห์สูตรอาหาร และวัตถุดิบอาหารสัตว์กับแผนกฟาร์มโคนมอย่างละเอียด ชัดเจน เพื่อช่วยประหยัดงบประมาณ
	<ul style="list-style-type: none"> การค้างชำระค่าวัตถุดิบแร่ธาตุ การจำกัดปริมาณการส่งมอบวัตถุดิบ ผู้ปฏิบัติงานโดนติดตามหนี้จาก Supplier	วางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับวัตถุดิบที่มี และให้เพียงพอต่อความต้องการของลูกค้า
	ชะลอโครงการประเมินพันธุกรรมจีโนม ทำให้ไม่มีโคพ่อพันธุ์ผ่านการพิสูจน์	ดำเนินการเก็บข้อมูลประกอบอื่น ๆ ไปก่อน
	การจัดซื้อหรือจัดหาอุปกรณ์และอาหารสำหรับเลี้ยงโคพ่อพันธุ์ไม่ได้ตามความต้องการ หรือลดคุณภาพลง	ปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับงบประมาณและความจำเป็นของโคพ่อพันธุ์
2. เครื่องจักรและอุปกรณ์สภาพทรุดโทรม มีการซ่อมแซมบ่อยครั้ง อาทิ จักรเย็บกระสอบ เครื่องชั่งน้ำหนัก แอนดิลฟ์ รถแทรกเตอร์ เครื่องตัดหญ้า Single Chop เครื่องเลื่อยหญ้า เครื่องอัดหญ้าก้อนกลม เนื่องจากมีอายุการใช้งานมาก (10-30 ปี) ต้องใช้ปฏิบัติงานกับวัตถุดิบที่มีฤทธิ์กัดกร่อนโลหะ ทำให้เกิดสนิม และอายุการใช้งานสั้นกว่าปกติ	<ul style="list-style-type: none"> การผลิตผลิตภัณฑ์ล่าช้า การส่งมอบผลิตภัณฑ์ให้ลูกค้าหรือผู้เกี่ยวข้องไม่เป็นไปตามแผน งบประมาณในการซ่อมแซมและการเข้าเครื่องจักรเพื่อใช้ทดแทน	<ul style="list-style-type: none"> จัดทำแผนการจัดซื้อเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ใหม่ทดแทนของเดิม จัดทำแผนอบรมการดูแลเครื่องจักรและรถแทรกเตอร์ ให้กับพนักงานที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาอุปสรรค	ส่งผลกระทบ	แนวทางการแก้ไข
3. พื้นซีเมนต์ภายในโรงผลิตแร่ธาตุเสื่อมสภาพ (หลุดร่อนเป็นบริเวณกว้าง)	ล้ออุปกรณ์เฮนดิลิฟท์ที่ใช้เคลื่อนย้ายพาเลกวางวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์ชำรุดบ่อย เมื่อต้องซ่อมแซมจะมีค่าใช้จ่ายประมาณ 2,800 บาท/ครั้ง	จัดทำแผนการซ่อมแซมพื้นซีเมนต์ภายในโรงงานให้สามารถรองรับน้ำหนักเครื่องจักรและอุปกรณ์ได้อย่างเหมาะสม
4. ต้นทุนการผลิตน้ำมันดิบสูง เนื่องจากปัจจัยในการเลี้ยงโคนมมีราคาสูงขึ้น อาทิ ราคาอาหารสัตว์เวชภัณฑ์ อะไหล่เครื่องรีดนม	จำนวนเกษตรกรที่ผ่าน Smart Farmer	อ.ส.ค. และกรมปศุสัตว์มีการบูรณาการการทำงาน โดยกรมปศุสัตว์ได้มอบวัคซีนป้องกันโรคให้กับเกษตรกรสมาชิกแต่ละสหกรณ์แล้ว และมีการประชุมหารือแผนงานจัดหาโครงการเพื่อสนับสนุนการขยายฟาร์มให้เกษตรกรเพื่อผลักดันให้เกษตรกรอยู่ในอาชีพการเลี้ยงโคนมได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน
5. จำนวนฟาร์มโคนมลดลง เนื่องจากทายาทเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมไม่สานต่ออาชีพต่อจากรุ่นก่อน ทำให้เลิกกิจการ	จำนวนเกษตรกรที่ผ่าน Smart Farmer	อ.ส.ค. โดยฝ่ายวิจัยฯ ได้ดำเนินการลงพื้นที่ในเขตภาคกลาง ให้คำแนะนำด้านการจัดการอาหารโคนมและการจัดสัดส่วนฝูงโคนมที่เหมาะสม เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต
	จำนวนผู้เข้าฝึกอบรมทุกหลักสูตรลดลง	สร้างหลักสูตรใหม่ ๆ ด้านการเลี้ยงโคนมเพิ่มเติมเพื่อให้ทันกับสถานการณ์ปัจจุบัน
6. เกษตรกรที่เป็นผู้สูงวัย มีข้อจำกัดในการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อนำมาใช้ช่วยในการบริหารจัดการฟาร์มโคนม	จำนวนเกษตรกรที่ผ่าน Smart Farmer	มีการจัดอบรมการใช้ Application Zyan Dairy Farm ให้กับเกษตรกรสมาชิกสหกรณ์ ที่มี MOU ส่งมอบให้กับ อ.ส.ค. ทุกสำนักงานภาค
7. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทำให้เกิดความเครียด	<ul style="list-style-type: none"> สุขภาพโค โดยเฉพาะโคพ่อพันธุ์ ผลผลิตน้ำเชื้อพ่อพันธุ์โคนม 	การปรับสภาพแวดล้อมที่สามารถแก้ไขได้ เพื่อให้โคอยู่อย่างสบายที่สุด
8. อัตราการผสมติดต่ำในฟาร์มโคนม อ.ส.ค. เนื่องจากปัญหารกค่าง ทำให้มีดลูกอักเสบ จำนวนโคที่ตั้งท้องลดลง	ปริมาณผลผลิตน้ำมัน	ปรับปรุงระบบสืบพันธุ์ เพิ่มสัดส่วนวิตามินและแร่ธาตุในอาหาร
9. จำนวนของรีดนมไม่สอดคล้องกับจำนวนโครีดนม โดยมีสัดส่วนที่ 1 : 8	ใช้ระยะเวลาในการดำเนินงานมากเกินไป กระทั่งการจัดการฟาร์มและต้นทุนการผลิต	จัดการเวลาในการรีดนมใหม่ ให้เหมาะสมกับจำนวนโค
10. ขั้นตอนในการจัดซื้อจัดจ้างที่มีมูลค่ามากกว่า 2,000 บาท ใช้ระยะเวลานาน มีการแก้ไขเอกสารบ่อยครั้ง	<ul style="list-style-type: none"> การผลิตผลิตภัณฑ์ล่าช้า การส่งมอบผลิตภัณฑ์ให้ลูกค้าหรือผู้เกี่ยวข้องไม่เป็นไปตามแผน 	<ul style="list-style-type: none"> จัดทำเทมเพลตเอกสารที่เป็นมาตรฐาน สามารถใช้งานได้ง่าย จัดทำคู่มืออย่างง่าย เพื่อทำความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้อง เรื่องของขั้นตอนรายละเอียดต่าง ๆ ที่ผู้ยื่นขอจัดซื้อจัดจ้างจำเป็นต้องรู้
11. การเปลี่ยนแปลงโยกย้ายบุคลากร (ทุกระดับ)	<ul style="list-style-type: none"> ความต่อเนื่องในการทำงาน อาทิ การเปลี่ยนคนดูแลโค ทำให้โคต้องปรับตัวใหม่ตลอดเวลา 	การฝึกและสอนงานบุคลากรที่เข้ามาทดแทน เพื่อสร้างความคุ้นเคยกับงานและกับโค โดยเฉพาะโคพ่อพันธุ์

ฝ่ายวิจัยและพัฒนาการเลี้ยงโคนม

องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.)

- 📍 160 หมู่ที่ 1 ตำบลมิตรภาพ
อำเภอมหากเหล็ก จังหวัดสระบุรี 18180
- ☎ 0 3634 2057
- ✉ researchanddevelop@dpo.go.th